Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

ΚΡΙΤΟΣ

Μηνιάτικη ανεξάρτητη-αδέσμευτη ηλεκτρονική έκδοση,
σε θέματα Θεάτρου Σκιών, σάτιρας και ευρύτερης ενημέρωσης
Περίοδος Α' Τεύχος 22 Φεβρουαρίου 2021

ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ
& ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΗΜΕΡΕΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

4 Φεβρουαρίου	Διεθνής Ημέρα Ανθρώπινης Αδελφοσύνης
4 Φεβρουαρίου	Παγκόσμια Ημέρα κατά του Καρκίνου
6 Φεβρουαρίου	Διεθνής Ημέρα Μηδενικής Ανοχής στην Κλειτοριδεκτομή
10 Φεβρουαρίου	Παγκόσμια Ημέρα για τα Όσπρια
11 Φεβρουαρίου	Διεθνής Ημέρα για τις Γυναίκες και τα Κορίτσια στην Επιστήμη
13 Φεβρουαρίου	Παγκόσμια Ημέρα Ραδιοφώνου
20 Φεβρουαρίου	Παγκόσμια Ημέρα Κοινωνικής Δικαιοσύνης
21 Φεβρουαρίου	Διεθνής Ημέρα Μητρικής Γλώσσας

6 Φεβρουαρίου Διεθνής Ημέρα Μηδενικής Ανοχής στην Κλειτοριδεκτομή

Αντόνιο Γκουτέρες, Γ.Γ. ΟΗΕ: Ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων είναι μια απεχθής παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που πλήττει γυναίκες και κορίτσια σε όλο τον κόσμο. Τους αρνείται την αξιοπρέπειά τους, θέτει σε κίνδυνο την υγεία τους και προκαλεί περιττό πόνο, ακόμη και θάνατο.

Ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων έχει τις ρίζες του στις ανισότητες μεταξύ των φύλων και στις ανισορροπίες της εξουσίας-και τις διατηρεί, αποκλείοντας τα κορίτσια και τις γυναίκες από τις ευκαιρίες αξιοποίησης των δικαιωμάτων τους και από το πλήρες δυναμικό τους. Υπολογίζεται ότι 200 εκατομμύρια γυναίκες και κορίτσια, σήμερα, έχουν υποστεί αυτή την επιβλαβή πρακτική. Και κάθε χρόνο, περίπου 4 εκατομμύρια κορίτσια βρίσκονται σε κίνδυνο.

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΚΡΙΤΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Πάνος Β. Καπετανίδης
Τηλέφωνο: 210 46 16 664
Διόρθωση κειμένων:
Θωμάς Αθ. Αγραφιώτης
Εξώφυλλο: Γιώργος Βάντζος

Τα κείμενα, που φιλοξενούνται στο ψηφιακό έντυπο ***"Ο Καραγκιόζης Αλογόκριτος"***, εκφράζουν τις προσωπικές απόψεις των συντακτών τους, κάτι που δεν συνεπάγεται υποχρεωτικά και την αποδοχή τους από τους υπεύθυνους της ύλης του.

200 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΕΛΛΑΔΑ 1821

Οι Στόχοι για την Βιώσιμη Ανάπτυξη ζητούν την εξάλειψη του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων μέχρι το 2030. Τα Ηνωμένα Έθνη συνεργάζονται με παγκόσμιους, περιφερειακούς και εθνικούς φορείς, υποστηρίζοντας συνολικές και ολοκληρωμένες πρωτοβουλίες για την επίτευξη αυτού του στόχου. Η αντιμετώπιση του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων αποτελεί επίσης κεντρικό τμήμα των προσπαθειών μας στην Πρωτοβουλία Spotlight, η οποία δρομολογήθηκε σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση, για να τερματίσει κάθε μορφή βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών.

Με ισχυρή πολιτική δέσμευση, βλέπουμε θετικές αλλαγές σε πολλές χώρες. Ωστόσο, εάν οι τρέχουσες τάσεις παραμένουν, αυτές οι εξελίξεις θα συνεχίσουν να ξεπερνιούνται από την ταχεία αύξηση του πληθυσμού, όπου συγκεντρώνεται η πρακτική.

Σε αυτήν την Ημέρα Μηδενικής Ανοχής, καλώ για ενισχυμένη, συντονισμένη και παγκόσμια δράση για τον τερματισμό του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων και για την πλήρη υποστήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των γυναικών και των κοριτσιών.

Επιμέλεια: Π.Κ.

ΜΝΗΜΕΣ

• Αβραάμ Αντωνάκος

(18 Φεβρουαρίου 1998)

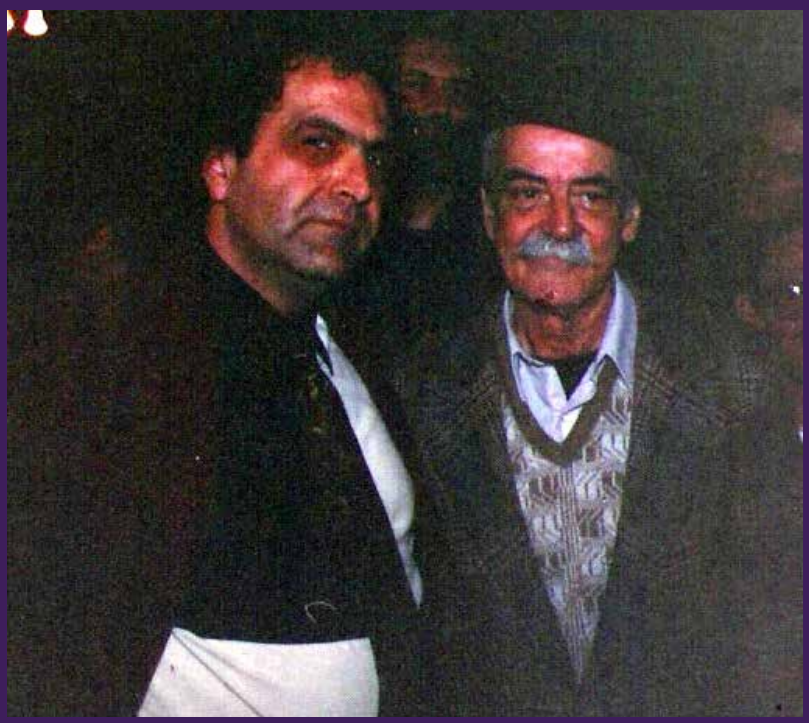

• Σοφία Καλογερά -Θεοδωροπούλου

(28 Φεβρουαρίου 2009)

ΔΙΑΚΟΣΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821:

ΔΙΑΚΟΣΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΗΡΩΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΙΩΝ

Του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη

α) Δύο ηρωικές παραστάσεις μήτρες

Τα δύο πρώτα σημαντικά ηρωικά έργα του νεοελληνικού Θεάτρου Σκιών, **«Ο Χριστιανομάχος» και «Ο Καπετάν Γκρης»,** αποτέλεσαν τις κύριες μήτρες από τις οποίες πλάστηκε το υπόλοιπο ηρωικό δραματολόγιο της τέχνης του «Καραγκιόζη» με βασικό θεματικό κορμό την πατρίδα, την οικογένεια και την πίστη.

Η παράσταση του **«Χριστιανομάχου»** έχει τις ρίζες της στην παράδοση του Ηπειρώτικου Θεάτρου Σκιών του 19ου αιώνα. Όπως αναφέρει, μάλιστα, ο **Τζούλιο Καΐμη**, «η εποποιία του Χριστιανομάχου έχει την Ήπειρο πεδίο δράσης. Είναι η μάχη της χριστιανικής θρησκείας εναντίον του Ισλαμισμού. Ο Καραγκιόζης παρουσιάζεται πιστός στον Χριστό». Από την άλλη και σύμφωνα με τον Κώστα Μπίρη, ο Χριστιανομάχος Πασάς «εμφανίζεται ως νεότουρκος, πολύ αιμοβόρος».

Σύμφωνα με την υπόθεση του έργου «Ο Χριστιανομάχος», ο Καραγκιόζης αρνείται κατηγορηματικά να αντικαταστήσει το μακραίωνο όνομά του με μουσουλμανική ονομασία και έτσι ταπεινώνεται και απειλείται με θάνατο και φριχτά βασανιστήρια από τον αιμοβόρο Χριστιανομάχο Πασά, προκειμένου να αναγκαστεί να εξισλαμιστεί. Μέσα από το συγκεκριμένο ρόλο, ο Καραγκιόζης αρνείται τις τιμές και τα μεγαλεία (ως αντάλλαγμα για την αλλαγή του ονόματός του), οδηγείται στο μαρτύριο και έτσι

σκιαγραφείται ως ένας από τους πιο αντιπροσωπευτικούς ήρωες της Ρωμιοσύνης και της χριστιανικής πίστης.

Η σωτηρία του Καραγκιόζη, στο τέλος του έργου, έρχεται ως αποτέλεσμα τόσο του προσωπικού του ηρωισμού εναντίον του Πασά, όσο και μιας μεγάλης, ηρωικής και νικηφόρας μάχης των Ελλήνων από το βουνό εναντίον των Τούρκων.

Η παράσταση του **«Καπετάν Γκρη»** έχει ως χώρο δράσης την Πελοπόννησο και επιβλήθηκε ως έργο από τον πατριάρχη του νεοελληνικού Καραγκιόζη, τον πατρινό καραγκιοζοπαίχτη Δημήτρη Σαρδούνη ή **Μίμαρο** (1859-1912).

Ο ήρωας Καπετάν Γκρης, στο έργο αυτό, σκιαγραφείται ως ο πρώτος επώνυμος Γραικός (Γκρης<Γραικός) αγωνιστής της δραματοποιημένης σύγκρουσης των Ελλήνων με τους Τούρκους στο πανί του νεοελληνικού Θεάτρου Σκιών.

Σύμφωνα με την υπόθεση του έργου «Ο Καπετάν Γκρης», ο ομώνυμος ήρωας έρχεται αντιμέτωπος με τον Πασά. Ο τελευταίος προσπαθεί μάταια να παντρευτεί την αδερφή του Καπετάν Γκρη και για εκδίκηση ξεκληρίζει την οικογένειά της. Αυτό έχει ως συνέπεια την επιστροφή του Γκρη από το βουνό, για να πάρει και ο ίδιος εκδίκηση. Ο Καραγκιόζης θα βοηθήσει (με τη μεσολάβησή του, αλλά και με κίνδυνο της ζωής του) τον Καπετάν Γκρη, ο οποίος, στο τέλος του έργου, θα σκοτώσει τον Πασά, τιμωρώντας τον για τις αισχρότατες πράξεις του.

Κοινές συνισταμένες στα δύο παραπάνω έργα μήτρες των μετέπειτα ηρωικών έργων στο ρεπερτόριο του Καραγκιόζη είναι: α) Ο δίκαιος αγώνας του Καραγκιόζη και των Ελλήνων υπέρ της πατρίδας, της οικογένειας και της πίστης τους απέναντι στην αυθαιρεσία του κατακτητή και β) Η τελική νίκη τους ως αποτέλεσμα του ηρωικού πολέμου τους στο πεδίο της μάχης εναντίον των Τούρκων.

https://www.youtube.com/watch?v=-0fYddkV9g0

Από την παράσταση του μεγάλου πειραιώτη καραγκιοζοπαίκτη Βάγγου (1922 - 2008) Σπαθάρεια 6-9-2001

Μύθοι για τα mRNA εμβόλια

Και οι απαντήσεις του Ηλία Μόσιαλου:

Μύθος
«Το εμβόλιο φτιάχτηκε πολύ γρήγορα»

ΓΕΓΟΝΟΣ
Συχνά πολύς χρόνος χάνεται μεταξύ των σταδίων της έρευνας. Η παγκόσμια χρηματοδότηση για τα εμβόλια covid επέτρεψε τις τεράστιες, αξιόπιστες κλινικές δοκιμές. Τα εμβόλια mRNA επίσης φτιάχνονται γρηγορότερα από τα παραδοσιακά εμβόλια.

Μύθος
«Τα mRNA εμβόλια αλλάζουν το DNA μας»

ΓΕΓΟΝΟΣ
Δεν μπορεί να αλλάξει ούτε το DNA, ούτε τα γονίδιά μας. Σκεφτείτε το σαν μία ανακοίνωση, ένα «sars covid 2 Καταζητείται», ώστε το σώμα μας να ξέρει ποιον ψάχνει. Το πόστερ της ανακοίνωσης φθείρεται αλλά το σώμα θυμάται.

Μύθος
«Τα mRNA εμβόλια έχουν πολύ επικίνδυνα συστατικά»

ΓΕΓΟΝΟΣ
Τα mRNA εμβόλια δεν έχουν συντηρητικά και περιέχουν μια επικάλυψη με peg (πολύ αιθυλενο-γλυκόλη) και λιπίδια για να προστατεύεται το mRNA, διάφορα άλατα, σάκχαρα και νερό.

Μύθος
«Δεν είναι ασφαλή. Χρειαζόμαστε περισσότερα στοιχεία»

ΓΕΓΟΝΟΣ
Οι κλινικές δοκιμές, μας έδειξαν πως τα εμβόλια είναι ασφαλή και πλέον εκατομμύρια άνθρωποι έχουν εμβολιαστεί. Οι παρενέργειες εμφανίζονται σύντομα μετά τον εμβολιασμό. Επίσης, σύντομα μετά τον εμβολιασμό, το mRNA αποσυντίθεται. Σύντομα θα ξέρουμε και για πόσο διαρκεί η προστασία μετά τον εμβολιασμό.

Με ανάρτησή του στο Facebook, ο καθηγητής Πολιτικής της Υγείας στο LSE, **Ηλίας Μόσιαλος**, δίνει απαντήσεις στους πιο διαδεδομένους μύθους, που συμβάλλουν στην παραπληροφόρηση κατά του εμβολιασμού.

Συγκεκριμένα, ο καθηγητής ανατρέπει τέσσερις “μύθους” για τα mRNA εμβόλια, που ήδη χρησιμοποιούνται παγκοσμίως στον εμβολιασμό κατά του Covid-19.

Οι 4 μύθοι είναι: Τα εμβόλια φτιάχτηκαν πολύ γρήγορα, δεν είναι ασφαλή, αλλάζουν το DNA μας, περιέχουν πολύ επικίνδυνα συστατικά.

Ο Ηλίας Μόσιαλος *(γεν. 3 Σεπτεμβρίου 1960, Δράμα) είναι Έλληνας καθηγητής της πολιτικής της υγείας στη Σχολή Οικονομικών του Λονδίνου (LSE). Επιπρόσθετα, είναι Καθηγητής Πολιτικής και Διοίκησης της Υγείας στην Ιατρική Σχολή (Department of Cancer and Surgery) του Imperial College London και συν-διευθυντής του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για τα Συστήματα και τις Πολιτικές Υγείας του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.*

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΚΡΗΤΟΣ
200 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

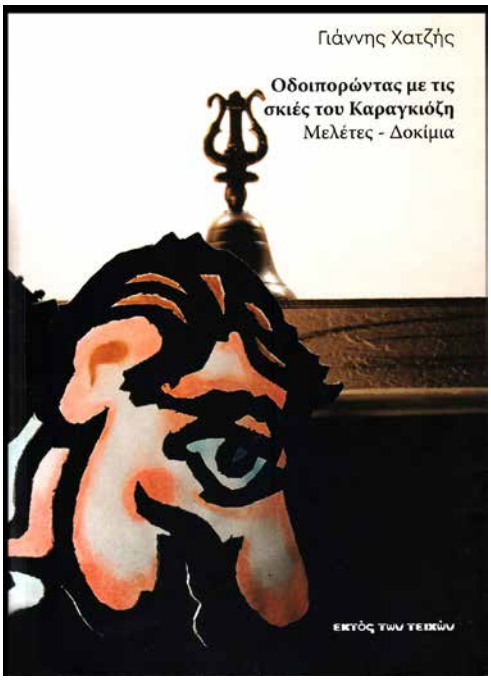

ΓΙΑΝΝΗ ΧΑΤΖΗ
«Οδοιπορώντας με τις σκιές του Καραγκιόζη»

Συγγραφέας: **Χατζής Γιάννης**
Έτος έκδοσης: **2020**
Σελίδες **368** • *ISBN: 978-618-83521-4-8*
Κεντρική διάθεση - Παραγγελίες: **Βιβλιοπωλείο** «Εκτός των Τειχών»
Κόστος: 13,00 € Γραβιάς 10-12, 106 78 Αθήνα • Τηλ.: 210 3303348 • Email: ett.books@yahoo.com

Περιγραφή

Μέσα στο διαφημιστικό ορυμαγδό (δικαιολογημένο ίσως) της κυκλοφορίας από Π.Ε.Κ. της ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΣ ΤΩΝ "ΑΠΟΜΝΙΜΟΝΕΜΑΤΩΝ" κατά Ιωάννην (και τον Σωτήρην, ως Πρόχορον), ίσως να μην προσέχθηκε, όπως έπρεπε το, εντός του Δεκεμβρίου παρελθόντος έτους, κυκλοφορηθέν, ταυτοχρόνως με την κατά Π.Ε.Κ. Αποκαλυπτικήν Σωτήρειον Γραμματείαν, νέο βιβλίο.
Αυτό του καταξιωμένου και λογίου, Θεσσαλονικιού καλλιτέχνη ΓΙΑΝΝΗ ΧΑΤΖΗ.
Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΣ γνωστός τοις πάσι, ερευνητής του Θεάτρου Σκιών, καταθέτει με τη γλαφυρή πένα του ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΜΟΝΟ ΑΛΗΘΕΙΕΣ από την εμπειρία του, με σεμνότητα και χωρίς περιαυτολογίες.
Το βιβλίο επιγράφεται: "Οδοιπορώντας με τις σκιές του Καραγκιόζη".
Διαβάστε το. Πιστεύω ότι είναι ένα ντοκουμέντο, που δεν πρέπει να λείψει από κανέναν, που ασχολείται με την έρευνα και την παρουσίαση παραστάσεων του Θεάτρου Σκιών (και όχι μόνο).
Εύχομαι να έχει καλή τύχη το βιβλίο αυτό. Το αξίζει!!!

Τάκης Μαζαράκης 5 Ιανουαρίου

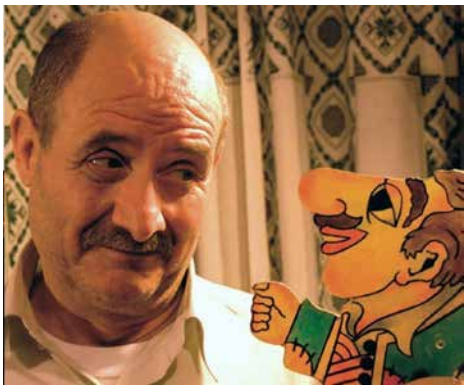

Το ελληνικό Θέατρο Σκιών έχει όλα τα φόντα, για να εκφράσει θεατρικά και με λαϊκό τρόπο, σε μια διαρκή διεργασία ζύμωσης και ανάλυσης, τη νεοελληνική πραγματικότητα και ν' αναδειχτεί σ' ένα θέατρο μάχιμης επικαιρότητας. Ο Καραγκιόζης, με τεράστιο πολιτιστικό ανάστημα και λόγο επίκαιρο, πολύ συχνά πέρα από την εποχή του, λόγο εναντίωσης και ρήξης, ελευθερίας κι αμφισβήτησης, στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται στην Ελλάδα των Βαλκανίων, δεν μπορεί να παίζει ρόλο ανούσιο. Τα μπαλώματα του Καραγκιόζη, στα δύσκολα, μίζερα και σακάτικα χρόνια που μας επιβάλλουν, θ' αποκτούν ολοένα μεγαλύτερο βήμα, λόγο και επικαιρότητα, σαν καθρέφτης που μέσα του η κοινωνία θα βλέπει τις ρυτίδες της.

ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ

«Στα δοκίμια και τις μελέτες αυτής της συλλογής, ένα οδοιπορικό στην ουσία της τέχνης μας, έχουν κατατεθεί όλα όσα ανάμεσα σε πρόσωπα, χρόνια και πεπρωμένα έλαχε να ακούσω από παλιούς και νέους μάστορες του «μπερντέ». Η προσπάθεια αυτή είναι χαρακτηριστική της όλης πολύχρονης και πολύτροπης λειτουργίας μου στον κόσμο του ξυπόλυτου ήρωά μας, στο όνειρο και τη μαγεία του ελληνικού λαϊκού Θεάτρου Σκιών. Είναι ένα οδοιπορικό που φάρες περίσσιες ολοκλήρωσαν στο διάβα των καιρών, από το ύφος, το ήθος, το λόγο και την εικόνα της παράδοσης έως την έντεχνη δραματουργική αντίληψη και τους νεωτερισμούς, συνηγορώντας για τη ζωντάνια, λειτουργικότητα, αφομοιωτικότητα και προσαρμοστικότητα του Θεάτρου Σκιών, προσόντα που του επέτρεψαν να ευδοκιμήσει, να μεγαλουργήσει, να μακροημερεύσει και να αναδειχτεί σαν ένα θέατρο που πατάει στο χτες, αφουγκράζεται το σήμερα και ονειρεύεται το αύριο.

Με τα κείμενα αυτά, τις σούστες, το κοπίδι, το χρωστήρα, προσπαθώ να συνταιριάζω την πραμάτεια της ψυχής μου με μια «τρελοπαρέα» σκιών, με έναν μπαλωμένο και ξυπόλυτο φίλο, τόσο παλιό αλλά και τόσο επίκαιρο. Ένα φίλο από τα παλιά που -κοίτα να δεις!- όσο κι αν προσπαθούν να τον γονατίσουν, μέσα κι έξω από τον «μπερντέ», αυτός πάντοτε σηκώνεται και με αισιόδοξη ματιά βαδίζει να πιάσει τον ήλιο».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Βιογραφικά στοιχεία 11
Σαν πρόλογος 12
Δικαίωμα στο όνειρο 14
Το χιούμορ στον Καραγκιόζη 16
Το έντεχνο και το παραδοσιακό στοιχείο στο ελληνικό Θέατρο Σκιών 33
Η εικόνα και η συμβολική των σκηνικών του ντόπιου Θεάτρου Σκιών 39
Παρεκβατικές, ανίερες και άκρως βδελυρές συμπεριφορές στο Θέατρο Σκιών 55
Ο έρωτας στον Καραγκιόζη 92
Από την ανέμη των παραμυθιών στα λυχνάρια του «μπερντέ» 105
Μεταφυσικές παρουσίες της νεοελληνικής μυθολογίας στο δραματολόγιο του Θεάτρου Σκιών 124
Οι θρησκευτικές ανταύγειες του Καραγκιόζη 150
Φυσικός και τεχνητός διάκοσμος του «μπερντέ» 160
Το Βυζάντιο στα λαϊκά θεάματα και αναγνώσματα 186
Δευτεραγωνιστές και κομπάρσοι του «μπερντέ» 198
Καραγκιόζης και κινηματογράφος 217
Οδοιπορώντας στις ζούγκλες του «μπερντέ» 235
Η ληστοκρατία στον Καραγκιόζη 246
Μασκοφόροι, κουκουλοφόροι και μεταμφιεσμένοι στο Θέατρο Σκιών 271
Ο Μακεδονικός Αγώνας στο ρεπερτόριο του Θεάτρου Σκιών 282
Έργα του Γιάννη Χατζή 296
Φωτογραφικό αρχείο 305

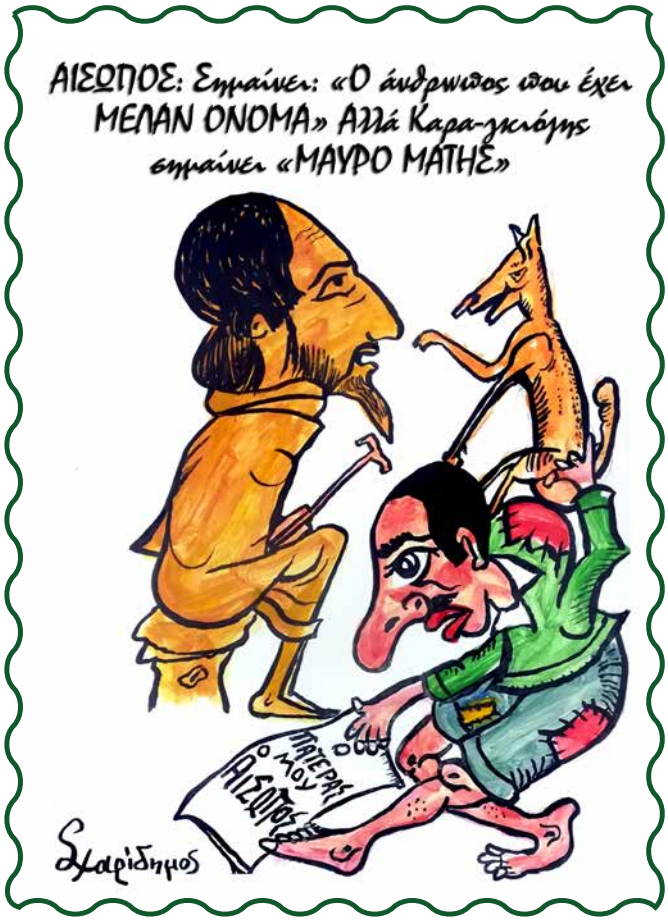

Θυμόσοφες Ρήσεις

«Αν η ζωή είναι λουλούδι, οι αναμνήσεις είναι το άρωμά του.»

«Οι νέοι φίλοι είναι σαν ασήμι, μα χρυσάφι είναι οι παλιοί.»

21) Αλλάζοντας ιδεολογίες σαν τα πουκάμισα

ΧΑΤΖ: Φίλε μου!
ΚΑΡ: Ορίστε;
ΧΑΤΖ: Σύντροφε!
ΚΑΡ: Συνοδοιπόρε!
ΧΑΤΖ: Τι λες;

ΚΑΡ: Μεταλλαγμένες…
ΧΑΤΖ: Ποιες;
ΚΑΡ: Οι κωλοτούμπες σου!
ΧΑΤΖ: Συναγωνιστή!
ΚΑΡ: Κατάλαβα! Άρχισαν οι παρενέργειες της δεύτερης δόσης…
ΧΑΤΖ: Όχι!
ΚΑΡ: Τότε;
ΧΑΤΖ: Έλα να τα βρούμε!
ΚΑΡ: Μα εσύ τόσο καιρό με κυνηγούσες, για να με φας ζωντανό…
ΧΑΤΖ: Ήταν μια ατυχής στιγμή…
ΚΑΡ: Και τι άλλαξε τώρα;
ΧΑΤΖ: Τώρα; Θα τα βρούμε!
ΚΑΡ: Δηλαδή;
ΧΑΤΖ: Θέλω να γίνω μέλος!
ΚΑΡ: Μέλος; Κόμματος; Συμβουλίου; Επιτροπής; Ομάδας; Σωματείου;
ΧΑΤΖ: Όχι, βρε! Να μπω στην παρέα σου, να είμαστε μαζί, όπως παλιά!

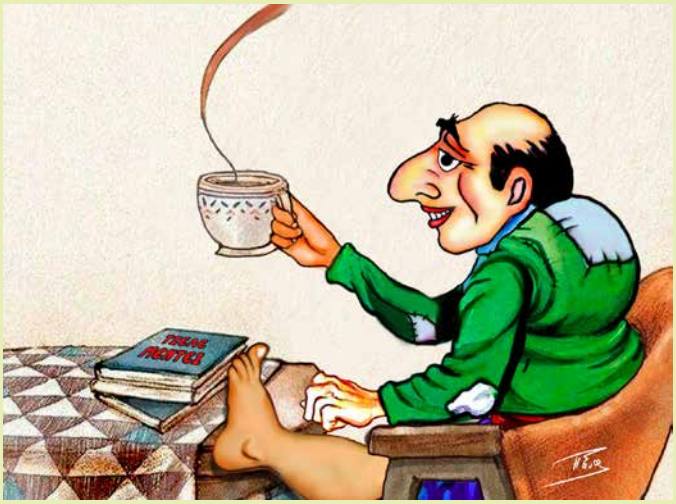

ΚΑΡ: Και οι άλλοι;
ΧΑΤΖ: Τα καθάρματα! Με κοντράρουν τελευταία! Μου επιτίθενται!
ΚΑΡ: Γαλάζιο φτύσιμο; Δεν δροσίζεσαι πια;
ΧΑΤΖ: Δεν μπορώ να συνεννοηθώ μαζί τους!
ΚΑΡ: Συντροφικά μαχαιρώματα;
ΧΑΤΖ: Ναι! Οι τιποτένιοι! Με σφάζουν!
ΚΑΡ: Χατζατζάρη, στριψούν μην δουν καταβρεχτηριούν!
ΧΑΤΖ: Με διώχνεις;
ΚΑΡ: Ναι, αλλιώς θα δεις τη μύτη σου δεξιά, τις φτέρνες σου αριστερά!
ΧΑΤΖ: Σοβαρά; Εδώ, λοιπόν, αρχίζει η πλάκα και η παράνοια...
ΚΑΡ: Σοβαρά! Φεύγεις με τρία-δύο, για να χαίρεσαι και με τα δύο!
ΧΑΤΖ: Καλή λευτεριά και καλή Ανάσταση!
ΚΑΡ: Και με λιγότερους Χατζατζάρηδες. Στη στέλνω αεροπορικώς. Βζν!
ΧΑΤΖ: Αρτηριοσκληρωτική κατάσταση! Θα στ… Αχ! Τα μούτρα μου!!!

«Καραγκιόζης-Καποδίστριας και η έγνοια του κορονοϊού»!

© Πιπίνα Δ. Έλλη

Χαρακτήρες: Καραγκιόζης, Καποδίστριας, Μπάρμπα-Γιώργος
Φιγούρα εικόνας: Τάκης Παλαιοθόδωρος

Καραγκιόζης: *(Τραγουδάει σε τύπο λαϊκού)*
Μια βόλτα πάω στον κάμπο!
Καιρό έχω να φάω!
Παραμερίστε κατσαρίδες,
Μέρμηγκες, άθλιοι ποντικοί!
Ωχ, αμάν, αμάν, αμάν!
Και κλείσανε τα μαγαζιά
Και σταματήσαν όλα,
Χάρη του κορονοϊού,
Που ήρθε απ' το Γιουχάν!
Ωχ, αμάν, αμάν, αμάν!

(Σταματά μόλις βλέπει να τον πλησιάζει ένας κομψοντυμένος άνδρας…)

Καποδίστριας: Καλέ μου κύριε… Έρχομαι από το Ναύπλιο… Εκεί είναι η έδρα της υπηρεσίας μου προς το παρόν… Σας παρακαλώ πολύ, πείτε μου… Εσείς εδώ ζείτε;

Καραγκιόζης: Ναι… Εμείς εδώ ζούμε! Με λένε Καραγκιόζη, κύριέ μου! Μήπως είστε ο κ. Γιάννης Καποδίστριας; Του μοιάζετε κάπως… Αν και… *(Μιλάει σιγά)* Δεν βαριέσαι! Όπως πάμε, από την άθλια την πείνα κάποια στιγμή, θα δούμε και τον… Μεγάλο τον «Ναπολέων»…

Καποδίστριας: Ναι… Εγώ είμαι! Όμως, επειδή είμαι και γιατρός, ενδιαφέρομαι να εξετάσω τα της πορείας του θανατηφόρου αυτού κορονοϊού! Αναρωτιέμαι λοιπόν, τι κάνετε… Πώς αντιμετωπίζετε τον κορονοϊό, στην εξοχή! Για να είμαι ειλικρινής, δεν είμαι βέβαιος αν είναι θανατηφόρος, μόνο… Ετούτη την περίοδο… Αλλά βλέπω και ακούω ότι η παγκοσμιοποίησή του έφτασε στο Ζενίθ!

Καραγκιόζης: Ζενίθ! Ζενίθ! Κάπου έχω ακούσει γι' αυτόν τον τόπο… Αλλά δεν θυμάμαι πού ακριβώς, κ. Καποδίστριά μου!

(Την ίδια στιγμή… Να και ο Μπάρμπα-Γιώργος, που έχει ήδη πλησιάσει τους δύο συνομιλητές και τους διακόπτει με την καλημέρα του)

Μπάρμπα-Γιώργος: Γεια σας και χαρά σας … κ. Κυβερνήτη μου, εσείς εδώ! Πολύ καλημέρα σας! *(Προσπαθεί να μιλάει σωστά και υποκλίνεται με σεβασμό)* Τι κάνετε; Πώς κι από εδώ, αφέντη μου;

Καποδίστριας: Αγαπητέ μου συμπατριώτη… Κατ' αρχήν, δεν είμαι αφέντης κανενός… Και είμαι Συνέλλην! Καλημέρα, λοιπόν! Πέρασα από εδώ, καθώς ετούτη η περιοχή αποτελεί μέρος της υπαίθρου, και για να διαπιστώσω ιδίοις όμμασιν, πώς πορεύονται οι κάτοικοι της υπαίθρου, με τον κορονοϊό!

Μπάρμπα-Γιώργος: *(Χαμογελάει και βρίσκει το συνηθισμένο εαυτό του)* Όπως βλέπς… Οι κάτοικοι εδώ είναι λίγ' και καλοί… Επομένως… Μια χαρά παγαίνουμι κυρ- Πρωθυπουργέ μ'… Εγώ είμαι Ρουμελιώτης… Αλλά, ε! Έχουμι περίπου τα ίδια… Ερμιές, κάμποι, βουνά, γκρεμνοί… Ό,τι ομορφότερου και αγνότερου έχ' η έρμη η Ελλάς!

Καποδίστριας: Σας καταλαβαίνω… Όμως…

(Επεμβαίνει και διακόπτει αδικαιολόγητα τον κ. Καποδίστρια ο Καραγκιόζης)

Καραγκιόζης: Μπάρμπα-Γιώργο, ο κυρ-Πρωθυπουργός είπε κάτι σοβαρό πριν έρθ' η αφεντιά σ'! Είπε πως ο κορονοϊός έφτασε…. Στο Ζενίθ! Πού είναι αυτός ο τόπος; *(Μιμείται τη διάλεκτο του Μπάρμπα-Γιώργου)* Ξέρς;

Μπάρμπα-Γιώργος: Α! Δεν ξέρς τίποτα, γιε μ'; Συγχώρα τον, κυρ-Καποδίστριά μ'… Κάποια πράγματα τα μπερδεύει ο Καραγκιόζης!

Καποδίστριας: Ο κ. Καραγκιόζης έχει δίκιο, γιατί αυτή η λέξη δεν χρησιμοποιείται συχνά στην εξοχή! Εσύ την γνωρίζεις;

Μπάρμπα-Γιώργος: Να σ' πω… Κάτι άκουσα μια φορά… Σαν που λέμε… Κεφαλή… Κουρφή…

Καποδίστριας: Μπράβο, κύριε Μπάρμπα-Γιώργο… Θα σε θυμάμαι… Ρουμελιώτης μεν… Έξυπνος δε!

(Ο Καραγκιόζης, μαζεμένος, ακούει…)

Καραγκιόζης: Δηλαδή ζενίθ ίσον κορφή! Εντάξει! Μην το παίρνεις απάνω σου, Ρουμελιώτη! Τώρα καταλαβαίνω… Ο ιός έφτασε στην κορυφή του Ολύμπου να πούμε και το παίζει Δίας! Βρε τον άθλιο! Πώς τα κατάφερε ένα τοσοδούλη μικρόβιο να σκαρφαλώσει στην κορφή! Αναρωτιέμαι αν μας κοροϊδεύει όλους μας από εκεί ψηλά!

(Ο Καποδίστριας και ο Μπάρμπα-Γιώργος γελάνε με την καρδιά τους…
Όμως ο Καραγκιόζης συνεχίζει…)

Καραγκιόζης: Και τώρα, κυρ-πρωθυπουργέ μου, που βλέπεις ότι εμείς εδώ στα εξοχάς έχουμε καθαρό αγέρα και μπόλικα χορτάρια να βόσκουμε από κοντά με τα πρόβατα και τα άλλα ήμερα και άγρια… Καταλαβαίνεις ότι δεν έχουμε πρόβλημα!

Καποδίστριας: Ευτυχώς, αγαπητέ Καραγκιόζη, γιατί και άλλοτε με την πανούκλα αυτό ζητήσαμε από τους Έλληνες: Να μείνουν όλοι στο σπίτι τους, για να πεθάνει από μόνη της η φοβερή πανώλη!

Καραγκιόζης: Τόσο φοβερή που πάνε… Φύγαν όλοι!.. Μην μου λες! Έτσι, ε; Πού να το ξέρω ο φουκαράς! Εδώθε τίποτε δεν κολλάει… Στο λέω! Δεν πάμε πουθενά… Όλοι καθόμαστε παντοτινά, εδώ!

(Ο Καποδίστριας προσποιείται ότι δεν κατάλαβε την γκάφα του Καραγκιόζη με τη λέξη «πανώλη», ο Μπάρμπα-Γιώργος όμως γελάει και προσθέτει)

Μπάρμπα-Γιώργος: Καλά τα λες, Καραγκιόζη μ', πως πάνε όλ' με την πανώλ'… Βρε συ… *(Μιλάει κομμάτι νευριασμένος, καθαρά τώρα)* Πανώλη είναι η πανούκλα για τους πρωτευουσιάνους ή τους καθαρευουσιάνους… άκου λέει… «Πάνε… Φύγαν όλοι…»!

(Ο Καραγκιόζης διαμαρτύρεται, ενώ ο Μπάρμπα-Γιώργος
κουνάει το κεφάλι του απογοητευμένος)

Καραγκιόζης: Καλά… Δεν μπορούμε να πούμε και ένα αστείο; Να τα βάψουμε όλα μαύρα;

Καποδίστριας: Ναι…μπράβο… κάπως έτσι! Τέλος πάντων! Έλεγα λοιπόν πως εσείς διαπιστώνω εξ ιδίοις δεν έχετε άλλους κατοίκους τριγύρω, που να τραβάνε στα καπηλειά, στις αμμουδιές, στα θέατρα, στα βραδινά κέντρα και να γυρίζουν στο σπίτι τους με τον κορονοϊό!

Καραγκιόζης: Αφερίμ, κυρ-Καποδίστρια! Έτσι όπως τα μελετάς είναι! Ε! Εντάξει!

Έχουμε ένα Βεζίρη απέναντι, αλλά εφτούνος ταξιδεύει στο χωριό του, στην κακιά γειτόνισσα της πατρίδας μας, πού και πού και έτσι είμαστε μια χαρά! Ολομόναχοι με τις κατσαρίδες μας, τα ποντίκια μας και αν είμαστε τυχεροί και με μερικούς αγριολαγούς και ορτύκια…

Καποδίστριας: Εντάξει, Καραγκιόζη… Κατάλαβα… Να τρώτε και κοτούλες, τα αυγουλάκια τους τα νόστιμα και ορτύκια… Κυρίως όμως τα αγριόχορτα, για να καθαρίζει το αίμα σας…

Καραγκιόζης: Να ’σαι καλά, γιατρέ μου… Το αίμα μας είναι συνήθως καθαρό λόγω νηστείας… Είπες κοτούλες και τώρα που έχω πεθάνει της πείνας, αισθάνομαι χειρότερα!

Καποδίστριας: *(Γνοιασμένος)* Θα ζητήσω από τον υπηρέτη μου να σφάξει σήμερα κιόλας μια κότα και να την αφήσει έξω από την πόρτα σου, το βραδάκι… Έχε λοιπόν το νου σου!

Καραγκιόζης: Συγγνώμη, κ. Πρωθυπουργέ μου, που σας το είπα! Συγγνώμη! Αχ! Και τις λατρεύω τις άθλιες τις κοτούλες! Πεντανόστιμες γίνονται στο φούρνο μας… Ξέρω που έχεις πολλές έγνοιες κατά νου… με κείνους τους εγωιστές στο Ναύπλιο… Πέρνα, όμως, να πάρεις ένα μεζέ αύριο το μεσημέρι… Ξέρω πως τις αγαπάς τις ψητές κοτούλες!

Καποδίστριας: *(Γελάει με την καρδιά του)* Από πού τα ξέρεις όλ’ αυτά;

Καραγκιόζης: Ε… Κάπου και πού, ανοίγουμε και εμείς κάνα βιβλίο!

Καποδίστριας: Ε… Τι να κάνουμε, Καραγκιόζη! Αυτά έχει το αξίωμα του πρωθυπουργού, φίλε μου, αν και εγώ προσωπικά, ό,τι κάνω το κάνω από αγάπη στους συμπατριώτες μου και μόνο, και στην πατρίδα μου! Δεν θα περάσω βέβαια για το μεζέ της «κοτούλας» σου, γιατί τα καθήκοντά μου, είναι ατελείωτα! Σ’ ευχαριστώ, όμως, για την πρόσκληση!

Καραγκιόζης: Σε παραδέχομαι, κυρ-Γιάννη μου… Είμαι γνώστης της προσφοράς σου! Είπαμε, ξέρουμε κάτι λίγα της ιστορίας μας… Εξάλλου, ήμουν κάπου εκεί κοντά στο Ναύπλιο… Εννοώ στ’ Ανάπλι… Ναι… Κάπου στας Πάτρας, φίλε μου… Συγνώμη, κύριε Πρωθυπουργέ μου! Θέλω να πω πως όπως και τότε με την *(Τονίζει τη λέξη με έμφαση)* ΠΑΝΩΛΗ, ακόμη και τώρα νοιάζεσαι και μας προσέχεις για τον κορονοϊό! Πατριώτης μέχρι το κόκκαλο!

(Χαιρετιούνται, δίνοντας τα χέρια, γελώντας και από κοντά και ο Μπάρμπα-Γιώργος)

Τέλος

Θυμόσοφες Ρήσεις

❄❄❄❄

«Μη φοβάσαι τις σκιές.
Οι σκιές είναι απόδειξη πως υπάρχει φως.»

200 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΕΛΛΑΔΑ 1821

«Οι κεφτέδες του Καραγκιόζη»

της Ειρήνης Παππά

Μια αθώα παιδική ψυχή με φόντο τον εμφύλιο προσπαθεί να ισορροπήσει μεταξύ της αλήθειας και του ψέματος, του αληθινού και του φανταστικού, μόνο που τα όρια δεν είναι ευδιάκριτα για τα μικρά του μάτια που ατενίζουν με δυσκολία το μέλλον. Οι απορίες είναι πολλές και κανείς δε μοιάζει ικανότερος σύντροφος από την πονηριά που δεν μπορεί όμως να αποχωριστεί την αθωότητα. Μια συγκινητική ιστορία, αληθινή όσο και το φεγγάρι που φωτίζει τις νύχτες το σκοτεινό ουρανό, μια ιστορία που την έζησε όχι μονάχα ο πρωταγωνιστής της αλλά και πολλοί συνομήλικοί του τις δύσκολες εκείνες εποχές. Το παρόν διήγημα εκδόθηκε από το *«τοβιβλίο.net: Χώρος τέχνης και λόγου»*. Η επιμέλεια της έκδοσης και του εξωφύλλου έγινε από τον Κώστα Θερμογιάννη, η φιλολογική επιμέλεια έγινε από την Μάχη Παπαδημητρίου και διανέμεται ελεύθερα με άδεια Creative Commons.

Η οικογένειά του ήταν από τις πιο φτωχές του χωριού. Ο Δημητρός, γέννημα της κατοχής και θρέμμα του εμφυλίου, είχε την ατυχία να γεννηθεί μέσα στην πιο δύσκολη για την Ελλάδα εποχή. Η κατοχή και ο εμφύλιος που ήρθε να συμπληρώσει την καταστροφή της χώρας, δεν άφησαν μόνο νεκρούς, ορφανά και κατεστραμμένα σπίτια, αλλά και χιλιάδες παιδιά μόνιμα πεινασμένα, με τα μάτια αγριεμένα από την έλλειψη τροφής να ψάχνουν την κάθε ευκαιρία να βρουν, να αρπάξουν, ακόμα και να κλέψουν κάτι να φάνε οτιδήποτε! Μεγάλωσε σαν τα χορταράκια του αγρού, παρατημένος στην τύχη του όπως και τα αδέρφια του και μόλις άρχισε λίγο να ολοκληρώνεται η λογική του σκέψη ένα ήταν το ερώτημα που βασάνιζε το μυαλό και την καρδιά του… Ίδιο και απαράλλαχτο για όλους… *«Πού θα βρούμε φαΐ να χορτάσουμε την πείνα μας σήμερα».*

Πάντα ξυπόλυτος και ντυμένος με τα αποφόρια της αμερικανικής βοήθειας, περιφερόταν νησιτικός εδώ και κει από την ανατολή του ήλιου ως τη δύση, φορώντας ένα παντελόνι που του ‘χε ράψει η μάνα του, μεταποιώντας ένα σακί που περιείχε κάποτε ζάχαρη και που τους το χάρισε ο μπακάλης του χωριού. Κανένας δεν του ‘χε πει ποτέ τι σήμαιναν τα αρχικά USA που διακρίνονταν στον πισινό του, μα πίστευε πως ήταν μια μαγική, αστεία λέξη γιατί κάποτε που είχε πάει με τον πατέρα του στην πόλη για μια δουλειά όλοι τον έδειχναν και γελούσαν περιπαιχτικά! Μα δεν το ‘βγαλε, γιατί ήταν το μόνο παντελόνι που είχε. Άλλωστε στο χωριό κανένας δε γελούσε… Κι άλλοι φορούσαν ρούχα φτιαγμένα από αμερικάνικα σακιά ζάχαρης!

Ο Δημητρός από τα εφτά του χρόνια δούλευε μεροκάματο στα χωράφια για να φέρει το πενιχρό του εισόδημα στο σπίτι… Ένα σπίτι μέσα στο οποίο περίμεναν να φάνε έντεκα στόματα… Τέσσερα παιδιά, δυο γονείς, τρεις ανύπαντρες θείες και μια τυφλή γιαγιά που παραμιλούσε ευχές και συμβουλές όλη μέρα κι όλη νύχτα! Ο πατέρας του Δημητρού, ο Μηνάς, έσπαζε πέτρα στο νταμάρι από την αυγή ως το βράδυ, ένας καχεκτικός ανθρωπάκος πάντα με τον καλό λόγο στο στόμα, μ’ ένα αιώνια μισοσβησμένο τσιγάρο να κρέμεται μόνιμα από τα χείλη του και μια ξεβαμμένη τραγιάσκα που κάλυπτε το άτριχο κρανίο του, μα δεν το ‘βαζε κάτω. Γύριζε το βράδυ στο

σπίτι φέρνοντας ό,τι του ‘δινε το αφεντικό, μα ποτέ δεν ήταν αρκετό! Η Μαριγώ, η γυναίκα του, τον περίμενε με τα χέρια στη μέση και την αποδοκιμασία στο βλέμμα, για να του ανακοινώσει κι απόψε πως ο μπακάλης δεν της έδινε πια βερεσέ… Πως δεν είχε τίποτα να μαγειρέψει για αύριο… Πως ήταν ένας άχρηστος που ήξερε μόνο να αραδιάζει παιδιά.

Έπεφτε στην ψάθα από νωρίς ο Μηνάς, σχεδόν πάντα νηστικός, έκλεινε τα μάτια και ονειρευόταν τη μέρα που θα ‘φερνε τα πολλά λεφτά στη γυναίκα του, τη μέρα που θα ‘βλεπε χορτάτα τα παιδιά του, τη μέρα που θα ‘κανε το όνειρό του πραγματικότητα… Να αγοράσει ένα ποδήλατο… Ένα από κείνα τα μαύρα, τα γυαλιστερά που ‘βλεπε στην πόλη και είχανε και κουδουνάκι για να τρομάζουν τους διαβάτες που πετάγονταν ξαφνιασμένοι στην άκρη του δρόμου!

Ο Δημητρός έβλεπε τον αγώνα του πατέρα του, ένιωσε από νωρίς πως μόνος του δε θα τα ‘βγαζε πέρα κι άρχισε, μόλις κατάλαβε τον εαυτό του, να κυνηγά ό,τι δουλειά μπορούσε να κάνει… Γκαρσόνι στα καφενεία, εργάτης στα χωράφια, τσιράκι του μπακάλη όταν έπεφτε πολλή δουλειά… Το μεροκάματο μικρό, μα ένιωθε τόσο περήφανος όταν το άφηνε στα χέρια του πατέρα και αισθανόταν το αδύναμο χάδι από το τραχύ του χέρι στα μαλλιά του!

Ένα πρωί, αναμπουμπούλα ακούστηκε στην πλατεία του χωριού, μια αναστάτωση παράξενη στις αντροπαρέες ανακάτωσε το βαλτωμένο αέρα του τόπου, το νέο μαθεύτηκε σβέλτα από τα κουτσούβελα που βαριόντουσαν μέχρι τότε στην πλατεία και μεταφέρθηκε ως το τελευταίο σπίτι του χωριού… Θα ‘ρχόταν το βράδυ στο καφενείο ο Καραγκιόζης! Ο Δημητρός δεν κατάλαβε τον ενθουσιασμό των αντρών… Ποιος ήταν λοιπόν αυτός ο Καραγκιόζης… Δεν τον ήξερε εκείνος, δεν τον είχε δει ποτέ, μα από την αναταραχή που προκάλεσε στο χωριό το νέο, κατάλαβε πως κάποιος σημαντικός άνθρωπος θα έφτανε στα μέρη τους. Ρώτησε τα άλλα παιδιά,

ούτε και κείνα ήξεραν,
μα είχαν ακούσει πως ήταν κάποιος που ‘κανε αστεία και τσακωνόταν πάντα με τον πασά! Ούτε τον πασά ήξερε ο Δημητρός, ούτε το γιατί θα ‘ρχόταν τούτος ο άνθρωπος στο χωριό τους κατάλαβε, μα όταν τον φώναξε ο καφετζής να δουλέψει το βράδυ γκαρσόνι χάρηκε. Από τη μια θα κέρδιζε νυχτοκάματο κι απ’ την άλλη θα τον έβλεπε κιόλας τον Καραγκιόζη από κοντά και τσάμπα, γιατί άκουσε πως έπρεπε να πληρώσουν οι χωριανοί για να τον δουν! Πρωτάκουστο ήταν κι αυτό για το Δημητρό! Άκου να πληρώσουν για να δουν από κοντά έναν άνθρωπο να λέει αστεία!

Είχε νυχτώσει όταν τα κατάφερε να το σκάσει από τα θελήματα που έκανε στη μάνα του και να πάει στην πλατεία. Κοίταξε γύρω με περιέργεια να δει τον Καραγκιόζη… Στη φαντασία του τον είχε πλάσει ψηλό, γεροδεμένο, με κόκκινα μάγουλα και παχύ μουστάκι, μα κανένας τέτοιος δε φαινόταν τριγύρω. Ρώτησε τον καφετζή, μα εκείνος δεν μπήκε στον κόπο να απαντήσει…

Του ‘νεψε μονάχα προς τη μεριά της βρύσης.

Τότε μόνο πρόσεξε ο Δημητρός πως μπροστά από την πέτρινη βρύση του χωριού, είχαν απλώσει ένα άσπρο σεντόνι που φωτιζόταν από μερικά κεριά… Γύρω-γύρω είχαν στερεώσει κάποια μισοσκισμένα πανιά που έκοβαν τη θέα σε κείνους που δε θα πλήρωναν, όχι με μεγάλη επιτυχία! Γιατί ήδη τα κούτσικα που δεν είχαν να πληρώσουν, κρυφοκοιτούσαν από τις τρύπες ή προσπαθούσαν να σκαρφαλώσουν στα γύρω δέντρα για να δουν το θέαμα. Τίποτα άλλο δεν κατάφερε να διακρίνει κι αμέσως τον φώναξε ο καφετζής να πιάσει δουλειά.

Ο κόσμος είχε αρχίσει να μαζεύεται… Περνούσαν όλοι μπροστά από έναν κοντό και παχουλό κύριο που πρώτη φορά έβλεπε στα μέρη τους ο Δημητρός, και άφηναν τις πενταροδεκάρες τους σε ένα άδειο τσίγκινο κουτί από μαρμελάδα που άπλωνε μπροστά τους. Του ‘κανε εντύπωση του Δημητρού που κανένας δε διαμαρτυρόταν για τα χρήματα που

πλήρωνε, αντίθετα ήταν όλοι χαμογελαστοί και είχαν βάλει τα καλά τους, ό,τι είχαν καταφέρει να αρπάξουν από την αμερικάνικη βοήθεια δηλαδή… Ρούχα παράταιρα και σε διαφορετικό μέγεθος πάντα από το δικό τους, αλλά καθαρά και σε καλή κατάσταση.

Ο δίσκος που έπρεπε να κουβαλά ο Δημητρός λίγο έλειπε να φτάνει στο ύψος του, μα τον κουβαλούσε γενναία, άλλωστε δεν ήταν και πολύ βαρύς, μόνο λουκούμια και τσίπουρο σέρβιρε το καφενείο. Μεζέδες δεν υπήρχαν, απλούστατα επειδή κανένας δεν μπορούσε να τους πληρώσει.

Ξαφνικά το θαύμα άρχισε… Το σκοτάδι είχε προχωρήσει και πάνω στο φωτεινό άσπρο πανί κάποιες παράξενες μαύρες σκιές άρχισαν να αναδεύονται, να χορεύουν, να μιλάνε, να χτυπιούνται και να ζωντανεύουν ξεκαρδιστικές ιστορίες. Αυτός ήταν λοιπόν ο Καραγκιόζης! Ένας καμπούρης, φτωχοντυμένος μα πανέξυπνος τύπος που προσπαθούσε και κείνος να ταΐσει τη φαμίλια του στήνοντας τόσες κομπίνες! Μα από πού είχε περάσει και δεν τον είδε ο Δημητρός; Πώς είχαν μπει στην πλατεία και κρύφτηκαν πίσω από το πανί και κείνος και οι άλλοι τύποι; Και γιατί να κρυφτούν εκεί πίσω; Το εφτάχρονο μυαλουδάκι του δεν μπορούσε να ξεχωρίσει την αλήθεια από το παραμύθι! *«Κάποια στιγμή που θα ‘χα μπει στο καφενείο να γεμίσω τα ποτήρια, θα πέρασαν χωρίς να τους δω»* σκέφτηκε και ησύχασε. Πόσο θα ‘θελε να κάτσει και κείνος με τους υπόλοιπους να απολαύσει το θέαμα, να γελάσει μαζί τους! Πρώτη

φορά έβλεπε τους συγχωριανούς του τόσο χαλαρούς, με τα φαφούτικα στόματά τους ανοιχτά να χασκογελούν με την παραμικρή κουβέντα του Καραγκιόζη, τις

γυναίκες με μισολυμένα μαντήλια, να κρυφογελούν συγκρατημένα και το φεγγάρι ψηλά να αγναντεύει τις περιπέτειες αυτού του απίθανου τύπου, που κατάφερνε να ξεγελάει τον πασά και να εξασφαλίζει το φαΐ της οικογένειας!

Μπαινοβγαίνοντας κάθε τρεις και λίγο στον καφενέ ο Δημητρός, έχανε τη ροή της ιστορίας, μα κατάφερε τελικά να πιάσει το κυρίως θέμα. Ο πασάς είχε παραγγείλει στο μάγειρά του μια πιατέλα κεφτέδες και ο Καραγκιόζης προσπαθούσε με διάφορα κόλπα, να την πάρει και να την πάει στην καλύβα του! Κεφτέδες δεν είχε φάει ποτέ ο μικρός… Τους είχε μυρίσει μόνο, όταν τους τηγάνιζε η γειτόνισσα, η μάνα του Βάγγου, που ο πατέρας του είχε κοπάδια και θεωρείτο ο πλουσιότερος του χωριού. Τον ζάλιζε αυτή η μυρωδιά, και μόνο η ανάμνησή της τον έφερνε στα όρια της λιποθυμίας… Και τώρα που ‘βλεπε την πιατέλα να αλλάζει χέρια από τον πασά στον Χατζατζάρη κι από κει στον Καραγκιόζη ήταν σα να τους μύριζε και πάλι! Έτρεξαν τα σάλια του και η κοιλιά του άρχισε να γουργουρίζει έντονα… Το μεσημέρι η μάνα του είχε βράσει λίγα αυγά…Έφαγαν όλοι από ένα και για το βράδυ δεν είχε ελπίδα να τον περιμένει κάτι φαγώσιμο στο σπίτι. Αχ! Και να ‘χε τους κεφτέδες… Να τους πήγαινε στο σπίτι… Να κάθονταν με τα αδέρφια του γύρω από την πιατέλα, να χόρταιναν επιτέλους μια φορά την πείνα τους… Αχ! Και να τους είχε!

Ξαφνικά μια ιδέα τρύπωσε από μια χαραμάδα στο μυαλό του. Στην αρχή ίσα που αχνοφαινόταν, μα όσο περνούσε η ώρα έπαιρνε μέγεθος, γιγάντωσε και συμπλήρωσε το γουργουρητό που τυραννούσε το στομάχι του βασανιστικά. Να περίμενε λέει, να τελειώσει η ιστορία, να βγει πίσω από το πανί ο Καραγκιόζης και οι άλλοι, να κάτσουν στην πλατεία να πιούν ένα τσίπουρο και κείνος να τρύπωνε κρυφά και ν’ άρπαζε την πιατέλα με τους κεφτέδες! Δυο βήματα από κει ήταν το σπίτι του… Ώσπου να καταλάβει ο Καραγκιόζης τι είχε συμβεί θα ‘χαν καταβροχθίσει οικογενειακώς τους κεφτέδες! Αυτή η ιδέα παρηγόρησε την πείνα του και ώσπου να τελειώσει η ιστορία, το ‘χε πάρει απόφαση! Η πιατέλα τον περίμενε… Δεν τον ένοιαζε η κλεψιά… Η πείνα και η κακομοιριά ήταν ο χειρότερος σύμβουλος.

Ατέλειωτη του φάνηκε η ώρα, μα κάποια στιγμή το έργο τελείωσε… Γοργά διαλύθηκαν οι χωριανοί, δεν είχε καλοκαιριάσει ακόμα και τα βράδια έκανε ψύχρα. *«Μα πότε πρόλαβε και εξαφανίστηκε ο Καραγκιόζης»*, αναρωτιόταν ο Δημητρός σαν μάζευε τα ποτήρια και τις καρέκλες. Μόνο τον κοντό παχουλό κύριο κατάφερε να δει να βγαίνει πίσω από το πανί και να κατευθύνεται στο καφενείο. Ο Καραγκιόζης ίσως είχε προλάβει να τρυπώσει μέσα με τους άλλους, πριν τον αντιληφθεί ο Δημητρός. Τώρα ήταν η ευκαιρία… Σιγανά και λίγο πλάγια πλησίασε το πανί, κανένας δε φαινόταν πια στην πλατεία… Μέσα στο καφενείο μόνο δυο τρεις μισομεθυσμένοι τύποι κρατούσαν τον καφετζή, που δεν έβλεπε την ώρα να τους ξεφορτωθεί, με το ζόρι τους ανεχόταν που ήταν ακόμα εκεί.

Η ησυχία στην πλατεία ήταν απόλυτη. Ίσως γι’ αυτό ο Δημητρός άκουγε την καρδιά του που χτυπούσε δυνατά… Δίστασε για λίγο, μα τότε άκουσε και το στομάχι του που γουργούριζε ασταμάτητα από την ώρα που είδε τους κεφτέδες στα χέρια του Καραγκιόζη. Ένα βήμα ακόμα χρειαζόταν, ένα βήμα και το ‘κανε χωρίς δυσκολία… Βρέθηκε στη στιγμή

πίσω από το πανί, εκεί που τον περίμεναν οι κεφτέδες.

Τα κεριά έκαιγαν ακόμα και στο κίτρινο φως τους ο Δημητρός άρχισε να ψάχνει την πιατέλα, μα έβρισκε μονάχα κάποιες παράξενες φιγούρες καρφωμένες σε κάτι ξύλα, φιγούρες μεγάλες, πιο μικρές, που παρίσταναν ανθρώπους… δέντρα… σπίτια… Ήταν εκεί ο Καραγκιόζης, εκεί και ο πασάς και πιο κει… αλίμονο… ήταν και μια άλλη χάρτινη φιγούρα… Οι κεφτέδες του… Αυτοί για τους οποίους θα γινόταν απόψε κλέφτης! Απίστευτο του φαινόταν… Ψεύτικα λοιπόν… Ήταν όλα ψεύτικα! Δάκρυα γέμισαν τα μάτια του μικρού… Τα γύρισε στον ουρανό και είδε το φεγγάρι να γελάει μαζί του!

200 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΕΛΛΑΔΑ 1821

Η συγγραφέας: Ονομάζεται Ειρήνη Παππά και γεννήθηκε στην Καρδίτσα το 1971. Κατάγεται από την Καρδίτσα από τη μεριά του πατέρα της και τον Έβρο από το χωριό Θεραπειό από τη μεριά της μητέρας της. Τα δέκα πρώτα χρόνια της ζωής της τα έζησε στον Έβρο. Σπούδασε Θεολογία στο Αριστοτέλειο πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Ελληνική Παλαιογραφία στο Κέντρο αγιολογικών μελετών της μητροπόλεως Θεσσαλονίκης. Επίσης είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου. Μεγαλωμένη με παραμύθια και θρύλους της ελληνικής γης ανέπτυξε μια ζωηρή φαντασία που τη βοήθησε σε δύσκολες στιγμές λειτουργώντας ως καταφύγιο. Κάποια στιγμή όλη αυτή η φαντασία έπρεπε να εξωτερικευθεί!

Ασχολήθηκε με τη συγγραφή από τα νεανικά της χρόνια, αλλά η πρώτη της εκδοτική προσπάθεια έγινε το 2013 με τη συλλογή διηγημάτων "Το πράσινο λεωφορείο". Ακολούθησε το 2015 το μυθιστόρημα εποχής "Η νεράιδα στο ποτάμι" από τις εκδόσεις Πάργα. Το 2017 εκδόθηκε το μυθιστόρημα "Το χρονικό ενός παράνομου έρωτα" και το 2019 το μυθιστόρημα "Ζωές στα κύματα" από τις εκδόσεις Τελεία. Τα μυθιστορήματα "Ζωές στα κύματα" και "Το χρονικό ενός παράνομου έρωτα" καθώς και το Πράσινο λεωφορείο έχουν βραβευτεί με το πρώτο πανελλήνιο βραβείο από το λογοτεχνικό περιοδικό Κέφαλος.

Ζει στην Κύπρο τα τελευταία 25 χρόνια. Η εμπλοκή της με το θέατρο ήταν φυσική συνέπεια της τάσης της να εκφράζεται. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος του θεατρικού ομίλου Πάφου και πρόεδρος του ομίλου για 4 χρόνια. Ασχολείται επίσης με τη συγγραφή και διασκευή θεατρικών έργων αλλά και με τη σκηνοθεσία. Το θεατρικό της έργο με τίτλο "Μην περιμένεις ποτέ το τελευταίο λεωφορείο" ανέβηκε από το θεατρικό όμιλο Πάφου το 2019 και βραβεύτηκε με το πρώτο παγκύπριο βραβείο από το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου. Υπηρετεί εδώ και εικοσιπέντε χρόνια τη Μέση εκπαίδευση της Κύπρου. Ευλογήθηκε να είναι μητέρα τριών παιδιών και γιαγιά μιας εγγονούλας. Ευελπιστεί σε πολλά ακόμα συγγραφικά ταξίδια.

Ο Καραγκιόζης στις παλιές Γειτονιές της Πάτρας

Ο σωστός όρος:
ΠΛΑΤΕΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΑΡΔΟΥΝΗ Ή ΜΙΜΑΡΟΥ.

Πατραϊκός

«Ο Καραγκιόζης πάντα σώζει την κατάσταση»

Ένα σχόλιο για την Πάτρα των Εργοστασίων, του Ρεμπέτικου και του Καραγκιόζη:
Patri naki: «Καταθλιπτικό το όλο σκηνικό. Μετριότητα. Μόνο το κομμάτι με τον Καραγκιόζη κάπως σώζει την κατάσταση. Η Πάτρα του ρεμπέτικου;;;»

Μανωλάκης ο Βομβιστής

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΧΑΡΙΔΗΜΩΝ

Το λαϊκό Θέατρο Σκιών της οικογένειας Χαρίδημων τον Μάη του 2015, γιόρτασε τα 150 χρόνια της ιστορίας της, μέσα από ένα Φεστιβάλ, στο Πολιτιστικό Κέντρο Μελίνα του Δήμου Αθηναίων. Η εκπαιδευτικός και συντάκτρια του «lifo.gr», Κορίνα Φαρμακόρη, συναντήθηκε εκείνες τις μέρες με τον καραγκιοζοπαίχτη-δάσκαλο Σωτήρη Χαρίδημο, βενιαμίν της οικογένειας και δημιουργό του Μουσείου Θεάτρου Σκιών Χαρίδημος και μίλησε για όσα ετοίμαζε για τους φίλους του Καραγκιόζη:

«Όταν έρχονται τα παιδιά για τα εργαστήρια, δε θέλω να φεύγουν με άδεια χέρια. Δεν έρχεται εδώ ξένος -Γάλλος, Πορτογάλος, που λέει και ο Καραγκιόζης- που να μην πάρει κάτι, ευχαριστιέμαι. Το κάνω από χόμπι, άλλος ψάχνει το τσιγάρο να καπνίσει, εμένα το τσιγάρο μου είναι το πινέλο, να πάρω το πινέλο και να ζωγραφίσω. Εγώ όλο αυτό που βλέπεις το έχω δωρεάν, δεν εισπράττω ούτε ένα ευρώ. Για το Φεστιβάλ έχω ξοδέψει 1200 ευρώ αλλά δε με νοιάζει. Ήμουν μηχανικός στη ΔΕΗ και έχω μια καλή σύνταξη, δεν έχω ανάγκη να βγάλω χρήματα από τον Καραγκιόζη. Το Φεστιβάλ αυτό είναι αφιερωμένο στη μνήμη του πατέρα και του αδελφού μου. Θα παίξουμε τρεις παραστάσεις. Η πρώτη είναι «Τα Χαρτόνια που μιλούν» και θα παιχτεί με φιγούρες από χαρτόνι, όπως τις έφτιαχνε ο πατέρας μου, Χρήστος Χαρίδημος. Τότε το χαρτόνι ήταν δυσεύρετο, έπαιρναν τις κούτες της ανθρωπιστικής βοήθειας και έφτιαχναν φιγούρες, τις πρώτες, τις ατσούμπαλες, χρησιμοποιώντας πρόκες που τις έκαναν κοπίδια, βάζοντάς τες να τις πατήσει το τραμ. Έχω βάλει στο σκηνικό της παράστασης το ρολόι του Πασαλιμανιού, το επονομαζόμενο «αυγό», γιατί στο Πασαλιμάνι είχε φτιάξει ο πατέρας μου το Θέατρο Σκιών Ερμής, που το χειμώνα το λειτουργούσε σαν ταβέρνα. Η δεύτερη παράσταση είναι ο «Καραγκιόζης λογιστής» και θα παιχτεί με φιγούρες από δέρμα, όπως αυτές που έφτιαχνε ο αδελφός μου ο Γιώργος. Ο Γιώργος είχε το θεατρό του στην Πλάκα, γι' αυτό και στο σκηνικό θα υπάρχουν τα Αναφιώτικα και το Φανάρι του Διογένη. Η τρίτη παράσταση είναι ο «Γαμπρός του Καραγκιόζη» με δικές μου φιγούρες από ζελατίνη. Τις παραστάσεις θα παίξουν οι μαθητές μου, που είναι δίπλα μου από μικρά παιδιά και σήμερα σπουδάζουν, ο Νίκος Τζιβελέκης, ο Κωνσταντίνος Κουτσουμπλής και ο Μπάμπης Ρουμελιώτης. Ο Βαρουφάκης, η Μέρκελ, ο Σαρκοζί και ο... Καραγκιόζης. Φώτο: Πάρις Ταβιτιάν/LIFO. Παράλληλα θα λειτουργήσει έκθεση χειρόγραφων βιβλίων, γελοιογραφίας και αφίσας. Τα βιβλία είναι χειρόγραφα και περιέχουν τα σενάρια από παλιές και νέες παραστάσεις. Είναι γραμμένα με πενάκι, ζωγραφισμένα και βιβλιοδετημένα από εμένα. Τα κείμενα είναι ανορθόγραφα, γιατί ο Καραγκιόζης δεν ξέρει γράμματα. Είναι πρώτη φορά που παρουσιάζονται και φωτογραφίζονται. Έχω φτιάξει και πολλές γελοιογραφίες, τις έμαθα από τον πατέρα μου, που ήταν μεγάλος γελοιογράφος. Ο Καραγκιόζης δεν έχει χρώμα, δεν προσβάλλει και δε λέει ψέματα. Καταγράφω όλη την επικαιρότητα, χωρίς να βρίζω, λέγοντας αλήθειες. Υπάρχουν και αφίσες από παραστάσεις αλλά και άλλες. Το 1983 ήμουν στο Κίνημα Ειρήνης κι έφτιαχνα αφίσες. Το 2001 έκανα αφίσες για την Εργατική Πρωτομαγιά, που τις τύπωσε η ΓΣΕΕ και τις μοίρασε. Στο Πολιτιστικό Κέντρο Μελίνα στεγάζεται, βέβαια, η Συλλογή Φιγούρας Θεάτρου Σκιών Χαρίδημος, η οποία συγκεντρώνει το έργο τριών γενιών. Εδώ παραδίδω μαθήματα κατασκευής φιγούρας σε παιδιά και ενήλικες σε εβδομαδιαία βάση, εντελώς δωρεάν.

Φιγούρες από δέρμα, φτιαγμένες με την τεχνική του Γιώργου Χαρίδημου. Φωτο: Πάρις Ταβιτιάν/LIFO. Τελειώνοντας τη συζήτηση, ο Σωτήρης Χαρίδημος κάθεται μπροστά στα εργαλεία του για να μας δείξει πώς φτιάχνει τις περίφημες ψαλιδοφιγούρες του, χωρίς να χρησιμοποιήσει μολύβι, μόνο με ένα ψαλίδι και τα κοπίδια του. Σε λιγότερο από πέντε λεπτά, ο Καραγκιόζης, φτιαγμένος με την τεχνική των πρώτων φιγούρων από χαρτόνι, είναι έτοιμος! Φεύγοντας, μας δίνει ένα χαρτί με το κάλεσμά του στους μικρούς μαθητές: Ελάτε να γελάσουμε. Ελάτε να σχεδιάσουμε. Ελάτε να φτιάξουμε φιγούρες. Ελάτε να σκαρώσουμε μια ωραία και καλή παράσταση».

(Πηγή: www.lifo.gr)

"MIM... KING OF SWORDS": 5 of Cups

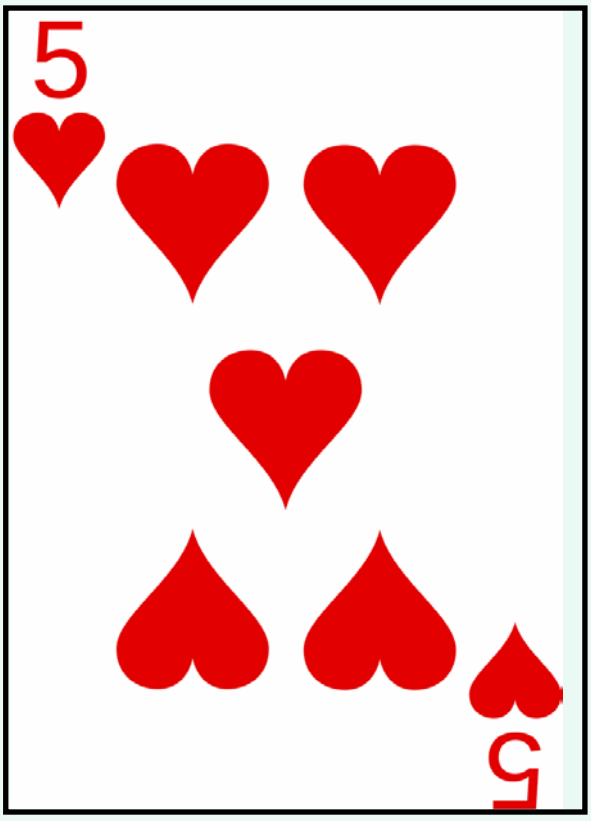

Αυτή η συνύπαρξη σε γέμισε με πόνο. Όπου και αν πήγαινες, εσύ ήσουν ο αποδιοπομπαίος τράγος. Στην εκκλησία ήσουν ο αιρετικός. Στο πολιτικό κίνημα ήσουν ο συντηρητικός των παπάδων. Στην τέχνη ήσουν ο καινοτόμος, που θα αποτύχει. Ήσουν άγιος και δαίμονας μαζί, ήσουν σωτήρας και προδότης, ήσουν ταλαντούχος και ατάλαντος μαζί. Ήσουν η πλήρης αντίφαση και αυτό σε πονούσε, αλλά δεν το έβαζες κάτω. Παρά τις πληγές της προδοσίας, έμεινες ως το τέλος πιστός σε όλα, πιστός στον Κύριο, πιστός στις ιδέες σου, πιστός στην τέχνη σου, την οποία πέτυχες και μπόλιασες με όλα τα παραπάνω. Αλλά όλα αυτά με το τίμημα του πόνου. Ενός πόνου, για τον οποίο δεν μετάνιωσες, ο πόνος αναδεικνύει τον καλλιτέχνη, όπως έλεγες, αλλά δεν παύει να είναι πίκρα, η οποία θα σου μαυρίζει διαρκώς την ψυχή, θα σε ακολουθεί, θα φοράς μαύρα για πάντα. Χαρτί μαυροφορεμένης. Το πέμπτο σου χαρτί είναι το: 5 κούπα.

Αν ο καλλιτέχνης δεν πονέσει, το έργο του δεν θα βγάλει καρπούς. Και εσύ πόνεσες, προδόθηκες, έκλαψες… Πρώτα από όλα, έκλαιγες στο ίδιο το Αναλόγιο, ιδίως από την ημέρα της Μεγάλης Δευτέρας, από την ημέρα δηλαδή κατά την οποία και κατά το λειτουργικό χρόνο ξεκινούνε τα Άγια Πάθη του Κυρίου, τη μέρα που τιμούσες τη μνήμη του Ιωσήφ του Παγκάλου, ένα όνομα διφορούμενο, όνομα αγιότητας για την πίστη και παθών για την τέχνη σου. Μήπως όμως αυτό το όνομα ήταν που σε οδήγησε στην κάθαρση και για την τέχνη σου; Αν δεν αμαρτήσεις

200 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΕΛΛΑΔΑ 1821

και αν δεν δεινοπαθήσεις, πώς θα αγιάσεις; Μήπως θα πρέπει να δοξάζεις αυτό τον άνθρωπο, που με τη βοήθεια και άλλων, σε συνέτριψε, σε ταπείνωσε και σε ξεζούμισε, σε έστρεψε εναντίον των φίλων σου και έστρεψε τους ευεργετηθέντες εναντίον σου; Όμως και ο ίδιος ήταν ευεργετηθείς από εσένα και έστρεψε τους πάντες στην αχαριστία. Καλά έκανε όμως. Πέρα από τη συνωνυμία του με τον Ιωσήφ, αυτός ο ίδιος ήταν και το μέσο σου για το δρόμο προς την αγιότητα! Εσένα, τον καλό, σε περνούσε για χαζό!

Το στεφάνι σου και το σταυρό σου τα σφυρηλάτησες χάρη σε αυτά τα άτομα. Κατά βάθος, σε ευεργέτησαν και στη χριστιανική σου ευθύνη, ώστε να μοιάσεις στους Αγίους, όσο και στην τέχνη σου, ώστε μέσα από τον πόνο σου, να βγει το απόσταγμα της αναβαθμισμένης καλλιτεχνικής δημιουργίας. Είχες και μια δόξα εν ζωή, στις εφημερίδες ενίοτε, αλλά, ως γνωστόν, οι μεγάλοι καλλιτέχνες έτσι και αλλιώς αναγνωρίζονται πάντα μετά θάνατον. Μέχρι το θάνατό τους, όμως, πονάνε, θρηνούνε, κλαίνε, είναι μαυροφορεμένοι, πλακώνονται και από τη μαυρίλα της ζωής, της οικογένειας, των ιδεών τους, των ανταγωνισμών, της πάλης, αλλά και της φτώχειας, για να ανεβούν το δρόμο του Γολγοθά, με το βάρος πάνω τους, να αμαρτήσουν, για να σταυρωθούν και να πεθάνουν, αλλά στο τέλος να αναστηθούν. Όχι ίσως με σάρκα και οστά, μα πνευματικώς-συμβολικώς.

Θ. Α.

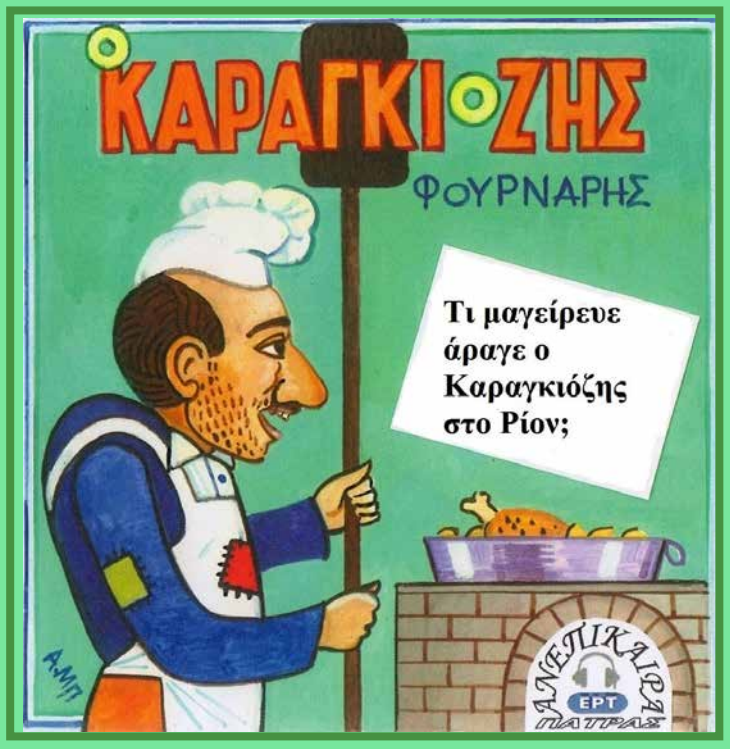

Ο Καραγκιόζης στις «ψηφιακές» γειτονιές

Τι γύρευε άραγε ο Καραγκιόζης στο Ρίον;

Πατρίκιος

«Ο ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΙΑΚΟΣ»

Κείμενο από παραδοσιακή παράσταση σε συνέχειες σε όλο το αφιερωματικό έτος Του Πάνου Καπετανίδη

ΜΕΡΟΣ Α΄
Σκηνικό: Μοναστήρι
(ΚΑΜΠΑΝΕΣ–ΨΑΛΜΩΔΙΑ)

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ *(Μπαίνει με θυμιατό)* Εν Ιορδάνη βαπτιζομένου σου, Κύριε... Κύριε ελέησον, Κύριε ελέησον.
Ε, ρε παιδάκι μου... Ξορκίζω τα ξορκισμένα.
Κάτσε να θυμιατίσω καλά εδώ να φύγουν τα κακά πνεύματα.
ΔΙΑΚΟΣ (Από μέσα) Καντηλανάφτη, Καντηλανάφτη.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Παρών. Παρών. Παρών. Παρών, Διάκο μου, εδώ είμαι.
ΔΙΑΚΟΣ (Από μέσα) Πού είσαι, Καντηλανάφτη, και σε ψάχνω;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Εδώ είμαι. Έξω είμαι.
ΔΙΑΚΟΣ Έξω είσαι; Και τι κάνεις, Καντηλανάφτη, έξω από το μοναστήρι;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Ξορκίζω τα ξορκισμένα, Διάκο μου. Ξορκίζω.
ΔΙΑΚΟΣ Έλα δω σε παρακαλώ. Έλα να σου πω. Ξέρεις τι βρήκα μέσα στα καντήλια;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Λάδι. Τα είχα γιομίσει εγώ, Διάκο.
ΔΙΑΚΟΣ Όχι, Καντηλανάφτη. Δε βρήκα λάδι μέσα στα καντήλια. Βρήκα ψίχουλα.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Ψίχουλα!;
ΔΙΑΚΟΣ Ναι. Για πες μου σε παρακαλώ πώς βρέθηκαν τα ψίχουλα μέσα στα καντήλια.
Θέλω να μου πεις την αλήθεια, Καντηλανάφτη.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Να σου πω, Διάκο μου... Την αλήθεια θα σου πω. Είχα μια προσφορά ξερή που δεν μπορούσα να τη μασήσω. Και για να μαλακώσει τη βούτηξα μέσα στο λαδάκι λίγο...

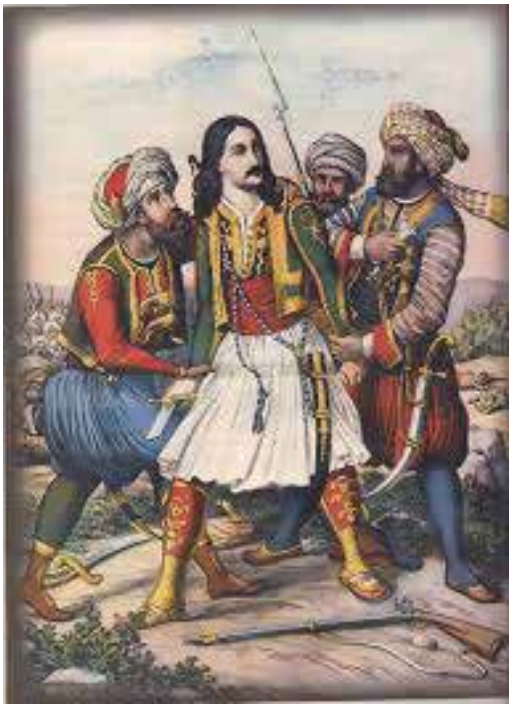

Κατάλαβες;
ΔΙΑΚΟΣ Ε, Καντηλανάφτη. Αυτό είναι μεγάλη αμαρτία.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Αμαρτία;
ΔΙΑΚΟΣ Ναι. Δε θέλω να το ξανακάμεις.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Όχι, Διάκο μου, δε θα το ξανακάνω. Σου δίνω το λόγο μου.
ΔΙΑΚΟΣ Και κάτι άλλο. Εμέτρησα τα κοτόπουλα από το κοτέτσι και λείπουνε έξι. Είχαμε 30 κοτόπουλα, Καντηλανάφτη, και τώρα έχουνε μείνει 24.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Α, εγώ, Διάκο μου, τα δύο πήρα. Τα άλλα δεν ξέρω τι έγινε. Δεν τα ’κλεψα εγώ.
ΔΙΑΚΟΣ Δεν λέγω ότι τα ‘κλεψες εσύ, Καντηλανάφτη. Αλλά δεν είσαι προσεκτικός. Θέλω μόλις νυχτώνει να μαζεύεις τις κότες μέσα στο κοτέτσι, γιατί περνάνε οι χωρικοί να πάνε στο χωριό απ’ τα χωράφια και περνάνε από πίσω και μας παίρνουν τα κοτόπουλα.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Α, μάλιστα, Διάκο μου. Θα προσέχω.
ΔΙΑΚΟΣ Πρόσεξε σε παρακαλώ. Δε θέλω να σου ξανακάνω παρατήρηση.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Ναι, Διάκο μου. Σου δίνω το λόγο μου... Θα προσέχω.
ΔΙΑΚΟΣ Έλα τώρα μέσα εις το μοναστήρι.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Ναι, ναι. Τράβα κι έρχομαι.

(Φεύγει ο Διάκος)

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Ε, ρε παιδί μου. Τίποτα δεν του ξεφεύγει! Όλα τα βλέπει, ρε παιδάκι μου. Μέχρι και τα κοτόπουλα που λείπανε είδε!....Κάτσε να θυμιατίσω λίγο ακόμα και να πάω μέσα. ....Να θυμιατίσω κι από δω.... Ωωωχ! Ένας Τουρκαλάς έρχεται και δεν προλαβαίνω να πάω μες στο μοναστήρι.
ΤΟΥΡΚΟΣ Πω για συ, ρε καλόγερα!
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Εδώ είμαι, εδώ είμαι... Δεν έκανα τίποτα ο καημένος...
ΤΟΥΡΚΟΣ Πω για, ωρέ, να το δει καλόγερα.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Εγώ είμαι καλόγερος εδώ στο μοναστήρι.
ΤΟΥΡΚΟΣ Πω για του ωρέ. Εγώ θέλει ωρέ το Διάκο.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Τι θέλεις;
ΤΟΥΡΚΟΣ Πω για το Διάκο.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Ο Διάκος; Εγώ είμαι ο Διάκος!
ΤΟΥΡΚΟΣ Πω για το ωρέ. Εσύ είσαι αυτό το Διάκο;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Εγώ είμαι ο Διάκος ρε. Δε σου γεμίζω το μάτι;
ΤΟΥΡΚΟΣ Πω για το ωρέ το Διάκο, άκου. Με στέλνει ωρέ το Πασά από τη Θήβα. Πω θέλει να έρχεται εδώ να μένει μια βδομάδα με τους άλλους αφέντες.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Θέλει να έρθει; Εδώ στο μοναστήρι να μείνει;
ΤΟΥΡΚΟΣ Πω για το Διάκο ωρέ. Να το φιλοξενήσει το αφεντιά το μοναστήρι.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Και τι το πέρασε ρε ο αφέντης σου το μοναστήρι; Για άσυλο και οικονομικό συσσίτιο να έρθει και να φάει εδώ πέρα και να κοιμηθεί;
ΤΟΥΡΚΟΣ Πω για τι τούτο, ρε καλόγερα; Πώς μιλάς έτσι για το αφεντιά;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Αυτό που σου είπα ρε. Τι είναι εδώ πέρα να έρθει ο Τούρκος; Εδώ είναι χριστιανικό μοναστήρι!
ΤΟΥΡΚΟΣ Πω για τούτο ρε!
ΔΙΑΚΟΣ (Από μέσα) Τι φωνές είναι αυτές; (Βγαίνει) Καντηλανάφτη, εσύ φωνάζεις εδώ έξω;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Εεε, εγώ φωνάζω.
ΔΙΑΚΟΣ Και γιατί φωνάζεις σε παρακαλώ;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Να, ήρθε τούτος εδώ και κάνει φασαρίες.
ΔΙΑΚΟΣ Για πέρασε πίσω σε παρακαλώ πολύ...
ΔΙΑΚΟΣ Στους ορισμούς σου, αφέντη μου. Ό,τι προστάζεις.
ΤΟΥΡΚΟΣ Πω για... Εσύ τι ‘σαι ωρέ;
ΔΙΑΚΟΣ Εγώ είμαι ο Διάκος του μοναστηριού.
ΤΟΥΡΚΟΣ Πω για... Ψέματα λες ωρέ. Αφού το άλλο είναι το Διάκο.
ΔΙΑΚΟΣ Εγώ είμαι ο Διάκος σου λέγω, στρατιώτη μου.
ΤΟΥΡΚΟΣ Πω όχι... Το άλλο λέει να είναι το Διάκο.

ΔΙΑΚΟΣ Είπες εσύ, Καντηλανάφτη, ότι είσαι ο Διάκος;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Όχι ρε. Δε σου είπα να περιμένεις να πα να φωνάξω το Διάκο να έρθει;
ΔΙΑΚΟΣ Εγώ είμαι ο Διάκος, εφέντη μου. Στους ορισμούς σου.
ΤΟΥΡΚΟΣ Πω για, άκου ρε. Πω για έρχεται από το εφέντη από το Θήβα. Πέμπει το εφέντη από το Θήβα και θέλει να έρχεται εδώ να μένει στο μοναστήρι με τα άλλα αφεντιά. Μπορεί να φιλοξενεί το μοναστήρι το αφεντιά;
ΔΙΑΚΟΣ Είσαι σίγουρος, στρατιώτη μου, ότι σου είπε ο πασάς της Θήβας να έρθεις εδώ στο μοναστήρι, στον Άγιο Γιάννη τον Πρόδρομο;
ΤΟΥΡΚΟΣ Πω για ωρέ. Δεν είναι μοναστήρι άγιο Γιάννη Πρόδρομο εδώ για;
ΔΙΑΚΟΣ Εδώ είναι, αφέντη μου.
ΤΟΥΡΚΟΣ Εδώ είπανε να ‘ρθώ ‘γώ.
ΔΙΑΚΟΣ Πολύ καλά. Πες στον αφέντη ότι θα τον επεριμένουμε και θα τον υποδεχτούμε με μεγάλη μας χαρά. Πήγαινε, εφέντη μου, γρήγορα να του αναγγείλεις αυτό που σου είπα.
ΤΟΥΡΚΟΣ Πω για να πααίνω να τα λέω στο εφέντη. (Φεύγει)
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Ρε Διάκο. Τι λες εκεί πέρα μωρέ; Είσαι με τα καλά σου που λες να έρθουνε εδώ πέρα οι Τούρκοι και να μείνουνε μέσα στο μοναστήρι;
ΔΙΑΚΟΣ Καντηλανάφτη, μπορούσα να πω όχι και να αρνηθώ; Να μη δεχτώ να έρθουν εδώ οι Τούρκοι και να στείλει ο πασάς της Θήβας εδώ τους γενιτσαραίους να μας κρεμάσει και να βάλει φωτιά να κάψει το μοναστήρι; Ξεχνάς ότι είμαστε σκλάβοι στους Τούρκους και δεν μπορούμε να αρνηθούμε;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Ρε Διάκο, οι Τουρκαλάδες να έρθουν εδώ στο μοναστήρι το χριστιανικό; Να τους βάλουμε εδώ να φάνε και να τους ταΐσουμε;
ΔΙΑΚΟΣ Δεν μπορούμε να κάνουμε διαφορετικά, Καντηλανάφτη. Θα τους περιμένουμε εδώ να έρθουνε. Σε παρακαλώ τώρα... Για πήγαινε φέρε τον πατέρα ηγούμενο να του μιλήσω.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣΚαλά πηγαίνω να τον φωνάξω. (Φεύγει)
ΔΙΑΚΟΣ (Μονολογεί) Ω, Θεέ μου, Θεέ μου... βοήθησέ μας. Βοήθησέ μας σε αυτή τη δύσκολη στιγμή. Τι δουλειά να έχουν άραγε οι Τούρκοι και να θέλουν να έρθουν στο μοναστήρι;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ Έλα, έλα παππούλη σιγά-σιγά μη γλιστρήσεις και πέσεις... Θα σε κρατάω εγώ. Έλα εδώ είναι ο Διάκος που σε θέλει.
ΔΙΑΚΟΣ Ω, με συγχωρείς... Με συγχωρείς, πάτερ ηγούμενε, που σε ξεσήκωσα και σε κατέβασα απ’ το κελί σου. Να σου φιλήσω το χέρι, πάτερ ηγούμενε, δώσε μου την ευχή σου.
ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ Την ευχή μου να έχεις, Διάκο μου.

ΔΙΑΚΟΣ Σ' ευχαριστώ, πάτερ ηγούμενε. Σε κάλεσα εδώ γιατί προηγουμένως ήρθε ένας αγγελιοφόρος από κάτω από τη Θήβα και μας παράγγειλε ο πασάς της Θήβας ότι θέλει να έρθει στο μοναστήρι να τον φιλοξενήσουμε. Γι' αυτό σε κάλεσα, πάτερ ηγούμενε, να σε ρωτήσω: Έχει έρθει άλλη φορά Τούρκος σε μοναστήρι μας να μείνει; Εσύ είσαι ο μεγαλύτερος, ο γεροντότερος καλόγερος και πρέπει να ξέρεις.

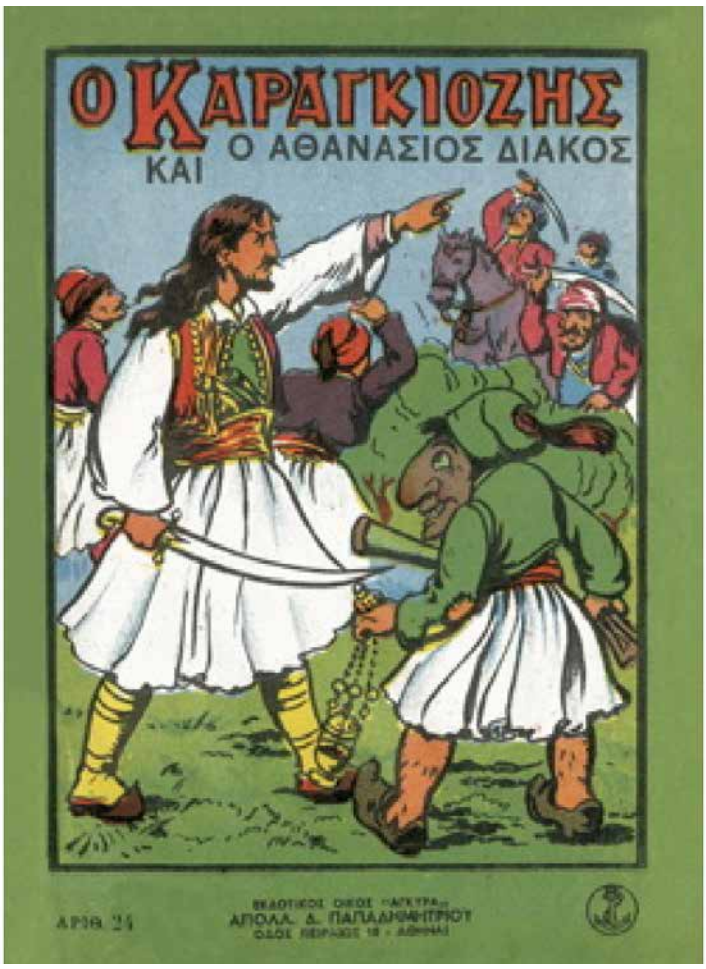

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ Διάκο, παιδί μου, ποτέ δεν έχει έρθει Τούρκος στο μοναστήρι. Αχ, Διάκο πρόσεχε... Μεγάλο κακό μας περιμένει.

ΔΙΑΚΟΣ Ω, πάτερ ηγούμενε. Τι να κάνω; Είναι μια δύσκολη στιγμή για μένα τώρα. Επαρήγγειλα στον αφέντη της Θήβας ότι τον περιμένουμε να τον περιποιηθούμε. Δεν μπορούσα να αρνηθώ. Τι πρέπει να κάνω; Πες μου, πάτερ ηγούμενε, σε παρακαλώ. Είμαστε σε δύσκολη θέση.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ Διάκο, παιδί μου, θα κάνεις αυτό που θα έκανε κάθε σωστός Χριστιανός. Θα κάνεις το χρέος σου... Και πρόσεχε τι θα σου πω: Κι εγώ που είμαι περασμένος στα χρόνια που είμαι γέροντας και δεν μπορώ να πάρω τα πόδια μου... Να μου δώκετε κι εμένα ένα όπλο να πολεμήσω τους Τούρκους, να υπερασπιστώ το μοναστήρι, Διάκο. Να μην προσβάλουν την πίστη μας οι Τούρκοι.

ΔΙΑΚΟΣ Ναι, πάτερ ηγούμενε... Ναι, πάτερ ηγούμενε. Είναι μεγάλο το βάρος που μου ρίχνεις. Θα 'θελα όμως να βρω όπλα να οπλίσω τους μοναχούς...

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ Ό,τι θεωρείς σωστό να κάνεις, Διάκο μου. Να προστατέψουμε το μοναστήρι.

ΔΙΑΚΟΣ Πολύ καλά, πάτερ ηγούμενε... Δε σε θέλω άλλο. Σ' ευχαριστώ, πάτερ ηγούμενε! Δώσε μου την ευχή σου.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ Την ευχή μου να 'χεις, Διάκο μου. Να σε φωτίσει ο Θεός να κάνεις το χρέος σου σαν Έλληνας και σαν Χριστιανός.

ΔΙΑΚΟΣ Σ' ευχαριστώ, πάτερ ηγούμενε, για τη συμβουλή σου. Καντηλανάφτη, πήγαινε τον πατέρα ηγούμενο στο κελί του κι έλα που σε θέλω.

Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος

ΛΕΣ ΚΑΙ ΗΤΑΝ ΧΘΕΣ:

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ 11ου ΤΕΥΧΟΥΣ

(Φεβρουάριος 2020)

Τέσσερις εικόνες μιλάνε όσο 4.000 λέξεις...

7. Γιάννης Ρούλιας
και Μπαρμπαγιώργος

Ο Γιάννης Ρούλιας καταγόταν από την Αμφιλοχία. Γεννήθηκε το 1872. Ανήκει στους σημαντικότερους εκπροσώπους της Ηπειρώτικης Σχολής του Καραγκιόζη. Πρόλαβε να παρακολουθήσει παραστάσεις του γέροντα Ιάκωβου, αλλά μαθήτευσε, κυρίως, στον Ηλία, ο οποίος ήταν ο κυριότερος μαθητής του Ιάκωβου. Δροστηριοποιήθηκε καλλιτεχνικά, αρχικώς, για πολλά χρόνια, στην περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας και γενικότερα στην δυτική Ελλάδα, συνεργαζόμενος μάλιστα και με τον Δημήτρη Σαρδούνη ή Μίμαρο, ενώ θεωρείται και ο καλλιτέχνης, που επέβαλε τη φιγούρα του αρεσίβιου Μπαρμπαγιώργου. Η καλλιτεχνική του καριέρα συνεχίστηκε, κατόπιν, με μεγάλη επιτυχία στην Αθήνα, όπου (σύμφωνα με την έρευνα του Θεόδωρου Χατζηπανταζή) διέπρεψε με τις πρωικές παραστάσεις του και γενικότερα με την κουλτούρα της ηπειρώτικης παράδοσης, την οποία μετέφερε και στην πρωτεύουσα. Έχοντας ως αρχικό αρμπτήριο το θεατράκι του στην οδό Σταδίου, ήταν σούγκριτος «σε κύρος και δημοτικότητα» κατά τη δεκαετία του 1890, επιβάλλοντας τα πρωτά έργα και τον πρωταγωνιστικό ρόλο του Μπαρμπαγιώργου. Έφτασε, μάλιστα, στο σημείο να ονομάζει το θέατρό του: «Θέατρον ο Μπαρμπαγιώργος». Έβγαλε πολλούς μαθητές, με σημαντικότερα τον Αντώνη Μόλλα, αλλά με την αυγή του 20ού αιώνα η καριέρα του άρχισε να φθίνει, με αποτέλεσμα να χαθεί, σταδιακά, από το καλλιτεχνικό προσκήνιο. Πέθανε το 1905.

Η ζωή του Ρούλια ενέπνευσε τον Γιάννη Βλαχογιάννη, ο οποίος, στο διήγημά του: «Της Τέχνης τα Φαρμάκια», έχει, ως πρωταγωνιστή του, τον καραγκιοζοπαίχτη Ρούλια (Φούλια), κάτι που κατόπιν επαναλήφθηκε και στη μυθιστορηματική βιογραφία: «Οι περιπλανήσεις ενός καλλιτέχνη», που δημοσιεύτηκε σε δώδεκα συνέχειες στη διαδικτυακή εφημερίδα του Πανελλήνιου Σωματείου Θεάτρου Σκιών «Ο Καραγκιόζης μας». Ακολουθεί ένα απόσπασμα από τις «Περιπλανήσεις ενός Καλλιτέχνη», όπου Μίμαρος και Ρούλιας συνυπάρχουν καλλιτεχνικά, ποιητική αδεία πάντοτε, στην πλατεία των Υψηλών Αλωνίων της Πάτρας:

"Σουρούπωνε στα Ψηλαλώνια. Η σκηνή είχε στηθεί. Ο Σαρδούνης και ο Γιάννης διαφήμιζαν μια νέα κωμωδία με έναν πρωτότυπο τίτλο: «Το Ναυάγιο του Καραγκιόζη και του Μπαρμπαγιώργου». Ο Πάγκαλος, με την τοσκολοπαρέα του μέσα στο κοινό, γεμάτος νεύρα για το θρόσος του Σαρδούνη και κυρίως του «ξένου», ήταν πανέτοιμος για γερές πλάκες και μπίμπιες. Αν η παράσταση πήγαινε άσκημα, θα έρχινε το γέλιο και την καζούρα της ζωής του με το «Ναυάγιο των δύο Αδελφών», όπως έλεγε με δήθεν αθώα υπονοούμενα και δήθεν κολοπροσίρετες ύβρεις. Αν όμως, μια στις χίλιες, το έργο πήγαινε καλά, τότε ο Πάγκαλος είχε έτοιμο και ένα εναλλακτικό πλάνο υπονόμευσης και καταβαράθρωσης των δύο παιχτών.

Η παράσταση στα Ψηλαλώνια ξεκίνησε άσκημα για τον Σαρδούνη και τον Γιάννη. Από την πρώτη κιόλας στιγμή, ο Πάγκαλος εκσφενδόνιζε ατάκες με σκοπό να υπονομεύσει τη ροή του έργου. Ακούγοντας λοιπόν τον Καραγκιόζη να λέει στον Χατζηαβάτη: «Ήμουν στην πλατεία χθες και πουλούσα κουλούρια», ο Πάγκαλος φώναξε θρασύτατα: «Δεν

Ο Καραγκιόζης και το γλυκό της Βεζιροπούλας

(Μονόπρακτο για το Θέατρο Σκιών)

© Πιπίνα Δ. Έλλη

Χαρακτήρες: Καραγκιόζης, Αγλαΐα, Βεζιροπούλα

Φιγούρες εικόνων: Τάκης Παλαιοθόδωρος

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Πώς φαίνομαι;
ΑΓΛΑΪΑ: Φρακοφόρος...
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Επίσκεψη στου Γείτονα... απέναντι... του Βεζίρη το σπίτι ντε!
ΑΓΛΑΪΑ: Κατάλαβα... πάλι κάτι σκαρώνεις!
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Να σου πω...
ΑΓΛΑΪΑ: Δεν χρειάζεται... σε ξέρουμε δα!
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Α! Αγλαΐτσα μου, μην μου το χαλάς! Εσύ με ξέρεις!
ΑΓΛΑΪΑ: Δεν λες τίποτα! Σε ξέρουμε όλοι... η κουτσή Μαρία, οι φίλοι σου και οι χωροφύλακες... και οι πέτρες!
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Πολύ αέρα πήρες, γυναίκα! Με προσβάλλεις... Όλοι με εκτιμούν... μόνο εσύ παραπονιέσαι συνέχεια! Αν έχουμε φασόλια, κάνε και καμιά φασουλάδα να φάμε, όταν τελειώσω με τον... Βεζίρη!

Η Αγλαΐα φεύγει κλείνοντας την πόρτα πίσω της.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: *(τραγουδάει και περπατάει)*
«Ο Κόσμος άλλαξε,
αλλάξαν οι καιροί!..»

Ο Καραγκιόζης στέκεται μπροστά στην πόρτα του Βεζίρη και χτυπά το κουδούνι.
Ακούγεται η φωνή της Βεζιροπούλας.

ΒΕΖΙΡΟΠΟΥΛΑ: Σπρώξε την πόρτα, Καραγκιόζη. Ανοιχτή είναι!
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: (μιλά στον εαυτό του...) Όλα τά 'χουνε... και κάμερα, για να βλέπουν ποιος κτυπά το ρόπτρο... το κουδούνι ήθελα να πω!

Σπρώχνει την πόρτα και μπαίνει. Τον περιμένει η Βεζιροπούλα που του προσφέρει το χέρι της. Σκύβει και μόλις που το φιλά! Εκείνη χαμογελά.

ΒΕΖΙΡΟΠΟΥΛΑ: Ποιος άνεμος σε φέρνει εδώ, Καραγκιόζη μου;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ο δικός σου! (ξεροβήχει!) Δηλαδή εσείς, Βεζιροπούλα μου... Τα σέβη μου δηλαδή... *(μπερδεύεται και η Βεζιροπούλα, που διασκεδάζει μαζί του, χαμογελά διακριτικά)* Να... έρχομαι να σας πω, πόσο ευτυχισμένος είμαι που είστε απέναντί μας... απέναντι από την κατοικία μου!
ΒΕΖΙΡΟΠΟΥΛΑ: *(ευγενική πάντα)* Κάθισε, καλέ μου γείτονα!

Χτυπά τα χέρια της και εμφανίζεται μια κοπελιά με έναν δίσκο, που

200 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΕΛΛΑΔΑ 1821